

Alapítva: 1952

www.magyarmezogazdasag.hu

Kertészet és Szőlészet

14

2020. április 1.
69. évfolyam

Ára: 560 Ft | Előfizetőknek: 440 Ft

Delan® Pro

A szőlőtermesztés művészeinek

BASF
We create chemistry

DEFENSO
MEGELŐZÉS ÉS VÉDELLEM

Új standard peronoszpóra és feketeterothadás ellen

- Folyékony, kontakt és felszívódó gombaölő szer
- Védelem a fűrtnek és a friss növekménynek egyaránt
- Több ponton hat, így nincs rezisztencia kockázat
- Rugalmas, fertőzéshez igazítható dozírozás
- Kimagasló hatékonyság elérhető áron

www.defenso.hu

f BASF Mezőgazdasági megoldások

A növényvédő szereket biztonságosan kell használni. Használat előtt mindig olvassa el a címkét és a használati útmutatót!
II-es forgalmazási kategóriás termék.

HAZAI HÍREK

A helyi piacok nyitva vannak

Nagy István agrárminiszter arra kéri az önkormányzatokat, hogy ne bezárással, hanem a piacok rugalmasabb nyitvatartásával és óvintézkedésekkel segítsék, hogy a vásárlók ne egy időben koncentrálódjanak, és a magyar élelmiszerek mindenki számára elérhetőek legyenek. A piacokon történő kereskedelem a termelők és a vásárlók számára is előnyös, hiszen a friss, egészséges hazai áru közvetlenül jut el a

fogyasztókhoz – közölte a tárcavezető. Véleménye szerint a koronavírus-járvány ideje alatt a piacokon történő vásárlás nagyobb biztonságot nyújt a fogyasztók számára a zárt területek bejárólóközpontoknál.

A járványügyi helyzetben történő biztonságos üzemeltetésről a Nébih hivatalos tájékoztatót adott ki, ami elérhető a hatóság honlapján, a <https://portal.nebih.gov.hu> címen. (MTI)

Etikus magatartás

Minden szereplőt etikus magatartásra szólít fel az agrárkamara a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek piacán a koronavírus-járvány miatt kialakult helyzetben is. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) közleményében leszögezte, arra törekszik, hogy a vészhelyzetben is aktívan közreműködjön a rendezett piaci viszonyok fenntartásában, és tevékenységével segítse a tisztességes piaci szereplőket. Ennek érdekében hozta létre korábban a megyei és az országos etikai bizottsági rendszert. Az etikai bizottság olyan helyzetekben segíthet, amelyek

még jogszabályokba nem ütköznek, de üzleti szempontból tisztességtelenek: így például az indokolatlan áremelés vagy az áruk visszatartása. Az agrárkamara mintegy 400 ezer tagja – a mezőgazdaságban, élelmiszertermelésben, -feldolgozásban, -nagykereskedelemben tevékenykedők – az általuk etikátlannak vélt magatartások, illetve vitás kérdések rendezésében is kereshetik a kamara etikai bizottságát az orszagosetikaibizottsag@nak.hu e-mail-címen vagy közvetlenül a NAK megyei szervezetét, áll a kamara közleményében. (MTI)

Nem lesz hiány műtrágyából

Nem kell tartani műtrágyahiánytól, mivel a járványügyi helyzet és a különböző híresztelések ellenére stabil a piac – közölte a Nitrogénművek Zrt. kereskedelmi vezérigazgató-helyettese. Rác Zoltán a társaság közleményében kifejtette, hogy a műtrágyagyártásban semmilyen kockázat nincsen, a járványügyi előírásokat a cégnél is életbe léptették. A szezonális munkálataikat végző gazdálkodóknál is

nyugalmat tapasztalnak, fennakadásokra a mezőgazdasági termelésben sem kell tartani – tette hozzá. Kiemelte, hogy keresleti piac van, az árakban nagy elmozdulás nincs, az idei tavaszi műtrágyaszeton árgörbéje egyelőre a megszokott szezonaritást mutatja. Ilyenkor a későn vásárlók a logisztikai kihívásokból adódóan általában magasabb árakkal találkozhatnak, de ez inkább az exportpiacokon jelentkezhet.

Az Európai Műtrágyagyártók Szövetsége, amelynek a Nitrogénművek is tagja, kérte az Európai Bizottság illetékeseitől a határokon átmenő műtrágya, és egyéb mezőgazdasági inputanyagok szállításának zavartalanítását – tette hozzá. Kitért arra is, hogy a pétfürdői gyáruk teljes kapacitással működik. A napi Pétisó-termelési kapacitásuk 5000 tonna, ez Európa legnagyobb CAN-műtrágya-kapacitása (27 százalékban nitrogént tartalmazó Pétisó), és ez lefedi a belföldi piaci igényeket. A Bige Holding szolnoki gyára is folyamatosan termel foszfor- és kálium-tartalmú műtrágyákat. (MTI)

JOGSZABÁLYFIGYELŐ

A Magyar Államkincstár közleménye

• 17/2020. (III. 18.) számú Kincstár Közlemény a **szőlőültetvények szerkezetátalakításához és átállításhoz** a 2017/2018 – 2019/2020 borpiaci években igényelhető támogatásról szóló 1/2018. (II. 1.) FM rendelet alapján a 2019/2020 borpiaci évben benyújtott **egyéni tervek jóváhagyásánál alkalmazandó minimális pontszám** közzétételéről.

Vetőmag operatív csoport

Koronavírus operatív csoportot alakított a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács. Takács Géza, a szövetség elnöke elmondta, hogy a csoport feladata a még szorosabb kapcsolattartás a vetőmagszektor piaci szereplőivel. A szervezet 939 tagja közé nemzetközi cégek, mezőgazdasági nagyüzemek, az agrárkutató, növénynevelés intézményei mellett jelentős számú magángazdaság tartozik.

„Igyekszünk minden olyan információt összegyűjteni és azonnal továbbítani, ami a válsághelyzet kezelését célozza. Ezenkívül kiemelten figyelünk arra,

hogy a vetőmagtermelés teljes folyamatában elháríthatóak legyenek az akadályok, meglegyen a vetőmagexport árualapja, és a jövő évi élelmiszer- és takarmánytermelés biológiai alapja”, tájékoztató Takács Géza.

Az operatív csoport kapcsolattartási feladatait a Vetőmag Szövetség titkársága látja el, munkatársai otthoni munkavégzésben e-mail és telefon útján érhetőek el. A beérkezett információkat a megoldási lehetőségek feltárása érdekében azonnal továbbítják az Agrárminisztérium operatív csoportja részére.

(Vetőmag Szövetség)

Visszaesés

Az első negyedévben még 2-3 százalékkal nőhetett a magyar GDP a januári adatok és a GKI konjunktúraindex alapján, a második negyedévben azonban 20 százalékos körüli visszaesés lehetséges – prognosztizálja legfrissebb, kísérleti előrejelzésében a GKI Gazdaságkutató, megjegyezve, hogy az éves számok a járvány hatásának elhúzódásától függenek, és részletes előrejelzés készítése megalapozhatatlan. Ezért két forgatókönyv alapján csak a pillanatnyilag feltételezhető fő tendenciák bemutatására vállalkozik.

Az iparban 5-10 százalékos visszaesés valószínűsíthető, főleg a globális ellátási láncokba integrálódott cégeknél várható leállások miatt. A pénzügyi szektorban a kamatokra és tőketörlesztésre előírt moratórium rontja a bankok helyzetét, likviditását, de nemzetgazdaságilag ez még mindig sokkal kisebb kár, mintha tönkremennének egyébként életképes cégek,

tartós válságba kerülne számos család. Érdemi növekedés csak a telekommunikációban várható (a mozgás és személyes kapcsolatok kerülése miatt), további némi emelkedés valószínű a közigazgatás, az egészségügy stb. szektorban a járvánnyal kapcsolatos kiadások miatt. Növekedési tartalékot jelent, hogy három gyenge év után emelkedhet a mezőgazdasági termelés is – jegyzi meg a GKI.

Az egész világgazdaságban strukturális változások indulnak el, mint például a globális termelési láncok diverzifikálása, a távmunka feltételeinek gyorsított megteremtése, az e-kormányzás, az e-vállalatvezetés és e-oktatás kiterjesztése. Ennek Magyarország is haszonélvezője lehet, miközben féltő, hogy az első sorban az államra és forrásaira, nem pedig a piacra figyelő magyar vállalatok alkalmazkodása nem lesz megfelelő – írja a GKI.

(MTI)

A környezetre jó hatású

Észlelhető javulást okoztak egyes országok légszennyezettségében és vizeinek tisztaságában az új koronavírus-járvány miatt bevezetett korlátozások. Az olaszországi Velencében például a csatornák gyakran zavaros, piszkos vize kitisztult, olyannyira, hogy még halak is láthatók benne. Mindez annak köszönhető, hogy az olasz hatóságok korlátozták a hajóforgalmat a városban. A változás ráadásul gyorsan történt.

A Copernicus Sentinel-5P műhold képei azt mutatják, hogy a levegőt szenny-

yező gázok közül első sorban a nitrogén-dioxid kibocsátása csökkent jelentősen. Ezt különösen Olaszország északi részén figyelték meg január elseje és március 11-e között.

Hasonló a helyzet Kínában is. A NASA felvételein jól látszik, hogy az egy évvel korábbihoz képest milyen drasztikus változás következett be a károsanyag-kibocsátásban a lezárt Vuhan környékén. Míg a kínai újévet követően általában erősen megnő a levegő nitrogén-dioxid-tartalma, az idén ez nem történt meg. (MTI)

Koronás idők

Vírusokról gyakran esett szó eddig is lapunkban, most azonban egész más „hangulata” lett ennek a szónak. A szakmai események elmaradtak ugyan, ám a kertészet, a mezőgazdaság nem állhat le, a földet kell művelni, a munkát, az üvegházakban fejlődnek a növények, érik a paradicsom, szedik a paprikát, ami reményeink szerint el is jut majd a fogyasztókhoz.

Az első kihirdetett óvintézkedéssel, a szakmai összejövetelek törlésével egy időben kiadónk vezetősége is otthoni munkavégzést rendelt el, így mi, a Kertészet és Szőlészet munkatársai is otthonról, az internet és a telefon segítségével készítjük lapunkat. Nem állhatunk le, a feladatunk most is az, hogy tájékoztassuk az Olvasókat arról, hogy mi történik szakmáink háza táján. Való igaz, az olvasnivalók leggyakoribb szereplője most a koronavírus, és sajnos mostanában több az aggodalomra okot adó hír, ám kertészberek lévén mi sem adjuk föl, továbbra is azon dolgozunk, hogy Önöket pontosan, hiteles forrásokból tájékoztassuk minden szakmai tudnivalóról és koronás kérdéssről. Arra biztatjuk Önöket, olvassák ezentúl is nyomtatott lapjainkat, és nézzenek be rendszeresen a hírportálunkra is (www.magyarmezogazdasag.hu), ahol naponta többször friss, az agráriumot, benne a kertészet világát is érintő tartalmakat, hirdetőinknek pedig továbbra is értékes megjelenési lehetőséget kínálunk. Nagyszerű szerzőink munkásságát eddig is nagy becsben tartottuk, a velük való munkáról a járvány idején sem szeretnénk lemondani. Munkatársaink az eddiginél is szorosabb együttműködésben dolgoznak, hogy olvasóink és hirdetőpartnereink lapjainkban és a hírportálunkon is értesülhessenek a szakmánkat érintő hírekről a világ számos részéből.

Olvassanak minket továbbra is!

Biza Klára

Marad május 15.

Az Európai Bizottság 2020. március 17-én közleményben tájékoztatta a tagállamokat arról, hogy előkészítés alatt van a jogszabály, amely alapján a tagállamok a COVID 19 miatt kialakult helyzetben szabadon dönthetnek arról, hogy az egységes kérelmek beadási határidejét május 15-ről akár június 15-ig is meghosszabbíthatják.

Az Agrárminisztérium – a Kincstárral és a kamarával egyeztetve – jelenleg nem tervezi a kérelemzési határidő meghosszabbítását, folyamatosan nyomon követi majd a kérelembeadási ütemet és később, a helyzet mérlegelését követően dönthet arról, hogy szükséges-e a határidő-hosszabbítás.

Az agrártárca felhívja a figyelmet arra, hogy minden érintett a május 15-i határidő szem előtt tartásával ütemezze

a kérelembeadást. Amennyiben nem történik határidő-hosszabbítás, akkor az általános szabály alkalmazandó, amely szerint június 9-ig szankcióval terheltlen folyhat a kérelmek beadása.

A határidő hosszabbítását azért nem tervezi a tárca, mert így a szükséges adminisztratív és helyszíni ellenőrzések is későbbre tolnának, veszélyeztetve azt, hogy a Kincstár október 16-tól megkezdje az előlegek folyósítását.

Az Agrárminisztérium az ideiglenes be-nyújtáshoz megtette a szükséges előkészületeket, a vonatkozó rendelet kihirdetés alatt áll, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Államkincstár is felkészült a kérelmek befogadására.

A kérelmeket kizárólag elektronikus úton lehet benyújtani, aki ezt nem tudja önállóan megtenni, az a kamarai meghatalmazott segítségét veheti igénybe. A kérelemzési felület a tervek szerint április 6-án nyílik meg.

(Forrás: AM)

A váratlan hideg hatása

Március középső dekadjának tavaszi időjárása felgyorsította a növények fejlődését. A mandula mellett teljes virágzásban van a kajszis és az őszibarack is. A szilva fehérbimbós, a cseresznye és a meggy zöldbimbós, az almatermésűek egérfüles állapotba kerültek, a szőlő rügyei gypjasodnak. A március 21-én a Kárpát-medencébe betört markáns hidegfront ezért tudott a virágba borult fákra nagy károkat okozni. A kifejezetten hűvös időben a megporzó rovarok sem látogatták a virágokat, így a megmaradt terméskezdemények kötődése is kérdéses.

Az éjszakai fagyok a virágok mellett károsíthatják a fiatal leveleket is, ilyenkor sokat segíthet a növények jobb kondícióba hozása foszfor- és káliumtartalmú levéltrágyák kijuttatásával, növénykondicionáló készítményekkel.

A csonthéjas termésű fákra most feltétlenül folytatni kell a virág- és hajtásfertőző monília elleni permetezéseket. A virágzó és fehérbimbós állapotú fáknál elsősorban a szerves kontakt és a felszívódó hatásmódú készítmények kombinációja a hatékony megoldás, a zöldbimbós állapotúknál (cseresznye, meggy) még a réztartalmú készítmények sem okoznak fitotoxicitási problémákat. Sokan javasolják virágzásban is a tribázikus rézkészítményeket, illetve a rézhidroxid hatóanyagúakat, de ezen készítmények használatával inkább várjunk a virágzás végéig.

Az őszibarack esetében a monília fertőzés mellett a tafrinás levélfodrosodás járványveszélyét hozta vissza a hideg és csapadékos időjárás. Ez azt jelenti, hogy a felmelegedésig meg kell ismételnünk a permetezést, lehetőleg felszívódó készítménnyel.

Almásainkban a korábban még éretlen varasodásspórák megértek, csapadék esett, így megkezdődik az aszkospórák szóródása. A növények levelei egérfüles, azaz fogékony állapotban vannak, tehát 5 °C fok feletti hőmérsékleten, csapadékos időben védekezni kell, most inkább hűvös

időben is hatékony készítményekkel. A fán hagyott „gyertyás” vesszők az elsődleges forrásai az almafalisztharmat-fertőzésnek. A fertőzött vesszőket még most sem késő eltávolítani, mert így csökkenthető a másodlagos fertőzés kialakulása.

A fán hagyott „gyertyás” vesszők az elsődleges forrásai az almafalisztharmat-fertőzésnek

Jelenleg még alacsony a körtelevélbolha-imágók egyedsűrűsége, de megkezdődött a peterakás, sőt szórványosan már kelő lárvákat is lehet látni a bimbók tájékán. Ideje megkezdenni a védekezést, mielőtt felszaporodna a kártevő.

A gypjas állapotú szőlőültetvényekben most lehet hatékonyan védekezni a szőlőben károsító atkák ellen, ugyanis ilyenkor bújnak elő a rügyekből. Gyenge fertőzés esetén elegendő a kénes permetezés, nagyobb atkalétszámnál azonban atkaölő készítmények használata lehet indokolt.

A korábbi meleg idő előcsalogatta a csupaszcsigákat (kerti házatlan csiga, spanyolcsiga). Az enyhe tél nem tizedelte meg a populációt, már rágják a levélzöltségeket és a fakadó dísnövények némelyikét (harangvirág, szívvirág). Helyezzük ki a csalétket összefogásukra.

Részletes növényvédelmi előrejelzésért látogassák a www.magyaronyorvos.hu honlapot.

Dr. Aponyi Lajos

Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara

Rekord paprikakivitel

Tavaly értékben és mennyiségben is csúcstot döntött a spanyolországi paprikaexport. A korábbi visszaesés után a paprikát exportáló vállalkozások száma is újból gyarapodott: amíg 2016-ban 718 spanyol cég szállított külföldre, egy évre rá 701, 2018-ban pedig csak 650, tavaly azonban a számuk 672-re nőtt. Az összes spanyol paprikakivitel mintegy 864 millió kilogramm volt, ami 90 százalékkal több, mint tíz éve és 11,4 százalékkal haladta meg az előző évit. Értéke pedig elérte a 1178 millió eurót, ami egy év alatt 14, az egy évtizeddel korábbihoz képest pedig 95 százalékos növekedés. A kiszállított paprika átlagára 1,364 euró volt kilogrammonként, a német és a francia piacon azonban ennél többet fizettek.

Tíz külföldre szállított spanyol paprikából három a német fogyasztókhoz került. Németország tavaly összesen 281 millió kilogrammot vásárolt 240 vállalkozástól, a legmagasabb, 1,401 eurós átlagáron. A második legnagyobb piaca a spanyol paprikának Franciaország, a

mintegy 116 millió kilogramm termést 323 cég szállította, kilogrammonként átlagosan 1,374 euróért. Az Egyesült Királyságba 95 millió kilogramm spanyol paprika érkezett 2019-ben, 165 exportőr közvetítésével. Az átlagár valamelyest nőtt, elérte az 1,354 eurót kilónként. A hollandok is sok spanyol paprikát vesznek, tavaly 87,5 millió kilogrammot vásároltak 1,323 eurós átlagáron, 162 vállalkozástól. Az ötödik legnagyobb vásárló Olaszország, a 66,7 millió kilogrammot 212 exportőr vitte be az országba. Egy kilogramm spanyol paprikáért átlagosan 1,105 eurót fizettek az olaszok.

(Forrás: freshplaza.fr; hortoinfo.es)

Virág? Pénzkidobás!

Dél-Koreában minden megvan, ami magas virágfogyasztást indokolna – ám mégsem magas a fogyasztás. A virágzó ázsiai ország körülbelül 52 millió lakosa

szeret pénzt költeni luxustermékekre, a virágra kiadott pénzt viszont pazarlásnak tartják.

Dél-Korea történetének elmúlt 67 éve sikertörténetként írható le. Amikor a koreai háború 1953-ban véget ért, az ország teljesen megsemmisült, Dél-Korea évekig az adományozó országoktól függött, és még 1970-ben is csak néhány ezer dollár volt évente az átlagos jöve-

delem. Manapság azonban Dél-Korea a helyiek szerint is gazdag ország. Övék a tizenkettedik legnagyobb gazdaság és a hetedik legnagyobb exportőrország a világon. A lakosok rendkívül fizetőképesek, átlagosan évi 37 ezer dollárt keresnek, luxusban élnek, divatos autókat vezetnek, és drága ruhákat vásárolnak. GDP-jük nyugati szintű, évente körülbelül 1500 milliárd dollár. Korea az LG, a Hyundai, a Daewoo és a Samsung hazája, legfontosabb kulturális exportcikke pedig a koreai nyelvű popzene, a K-pop.

Így írta le a dél-koreai virágértékesítési lehetőségeket a vágottvirág-ágazatra összpontosító üzleti lehetőségekkel foglalkozó szemináriumon *Gelare Nader*, aki Hollandia mezőgazdasági szakdiplomatája Dél-Koreában és Tajvanon.

(Forrás: ?)

Összeállította:
Biza Klára, Rimóczi Irén

Szokatlan gyümölcsök és zöldségek

A szokatlan egzotikumok népszerűsége gyorsan ível fölfelé az utóbbi években, ez a szegmens egyértelműen nő, mondja *Hacer Temiz*, a németországi Krefeldben működő Asia LLC ügyvezető igazgatója.

A tapasztalt kereskedő szokatlan termékek, például a képen látható okra színes választékát kínálja ügyfeleinek. Ez az ujjvastag zöldség mindennapi termék a török és az arab konyhában, és általában babként használják, mondja.

A Lady Finger okrafajta az európai ügyfelek ízlésének megfelelő, az

eredetileg 12-15 centiméter hosszú termést körülbelül 10 centiméteres méretben betakarítják, de mini okra – akár 3 centiméter hosszú – is érkezik, jelenleg hetente egyszer Németországba.

A gyümölcsök közül a cserimoja (*Annona cherimola*, krémalma) igen népszerű, Spanyolországban egyre többet termesztenek belőle, a német piacon fahéjalmaként vásárolják elsősorban a külföldi kulturális háttérű vevők. Szezonjának végétével átváltak naspolyára, ugyancsak, Spanyolországból

Az 1995-ben alakult Asia LLC egzotikus gyümölcs- és zöldségtermékek forgalmazására szakosodott, elsősorban Cleopatra márkanév alatt forgalmazza a termékeit. Vevői német, svéd, holland és dán nagykereskedők, de egyes termékeik Angliába is eljutnak.

(Forrás: freshplaza.com)

Mi a siker titka?

Példamutató hazai gazdaságok második generációs vezetői mondták el a 6. Zsendülés kertészeti konferencián, hogy hogyan jutott idáig a vállalkozásuk. Mint kiderült, a sikerhez pontos célokra és átgondolt fejlesztésre, korszerű módszerekre van szükség, a megtett lépéseket pedig folyamatosan értékelni kell a célok függvényében.

Atavaly Magyarország legszebb birtokának megválasztott Bold Agro Kft. három lábon álló mezőgazdasági üzemét Szabó Viktor ügyvezető mutatta be. A derecskei cég teljesen családi vállalkozás, Szabó Imre alapította és feleségével, két gyermekével közel azonos tulajdoni hányadban birtokolja. Az előadó tehát már az ifjabb generáció képviselőjeként mutatta be a cég eredményeit és érzékeltette a gondolkodásmódjukat.

Három ágazat összhangban

A Bold Agro Kft. szántóföldi növénytermesztést, sertésenyésztést, valamint gyümölcsstermesztést folytat, mindehhez még

Szabó Viktor: Felmérést készítettünk a vállalati kultúráról

gyümölcsfeldolgozással és vendéglátással is foglalkozik. Az egyes ágazatok szervesen egymásra épülnek. Jelenleg a tisztán magyar tulajdonú cégek sorában 5,5 milliárd forintos árbevételükkel a 100. helyen szerepelnek. Sok beruházást hajtottak végre az utóbbi években, egy évnyi árbevételüket költötték el fejlesztésre.

A sertésenyésztésben a dán tenyésztők legjobb negyedének a színvonalát célozták meg, annak érdekében rendkívül átgondolt és aprólékos technológiát alkalmaznak. A fertőzések megelőzése érdekében mindenkinek kétszer le kell zuhanyoznia, haját mosni, szaunázni és

teljesen átöltözni, mielőtt belépne az állatok közé. Az értékesített sertések 70 százalékát így antibiotikumok nélkül lehet fölnevelni. Az ágazatban 3300 kocától évenként 110 ezer sertést értékesítenek, heti bontásban.

A takarmányt maguk keverik, saját alapanyagból. Nedvesen adagolják az állatoknak, naponta 16 alkalommal és szenzorokkal figyelik, milyen gyorsan eszik meg az adagjukat. Ha túl gyorsan elfogy, a következő alkalommal több takarmányt kapnak.

A sertéslepről származó hígtrágyát a növénytermesztésben használják föl, más szerves trágyát nem is juttatnak ki az 1500 hektáros területre.

A gyümölcsösben 110 hektáron alma és 80 hektáron meggy terem, és 4000 tonnás hűtőtároló áll rendelkezésre. Minél kisebb környezeti terheléssel, nyereségesen igyekeznek művelni az ültetvényeket. Szabó Viktor és családja a gyümölcsös közepén lakik, nagyon ügyelnek tehát arra, hogy környezetbarát módszereket alkalmazzanak, amikor csak lehet. A gyümölcsös nyitott a szakmabeliek és a gyermekek előtt egyaránt. Évente több tematikus napot szerveznek, amikor látogathatók az ültetvények, szeptemberben és októberben pedig óvodás és iskolás csoportokat fogadnak, hogy a gyerekek megismerkedjenek a gyümölcsfákkal, az almafajtákkal és az ültetvényben előforduló állatokkal. Több mint ezer madárodút helyeztek el a gyümölcsösben, így garantáltan madárcsicsergés kíséri ezeket a kirándulásokat. Természetesen részt vesznek az iskolagyümölcsprogramban is.

Vállalati kultúra

Néhány éve jöttek rá, hogy a gyümölcsösben több vezető alkalmazottal lehet elérni azt a minőséget, amit célul tűztek ki. Most nagyobb odafigyeléssel lehet irányítani a munkát.

A gyümölcsös mellett működik a nemrég megnyitott Almavirág étterem, ahol

elsősorban saját, illetve tíz helyi termelőtől származó alapanyagból készült ételeket kínálnak. A minőség itt is elsődleges szempont volt, ezért világbajnok mester szakácsot választottak séfnek.

Almalégyártással is foglalkoznak, illetve lekvárokat és más gyümölcsleveket készítenek. Legújabban a prémium kategóriában, Dér Juice néven nyolc ízben kis kiszerezésű gyümölcslevet szállítanak éttermekbe, szállodákba, Shell benzinkutakra, a Müllernek és a Lidl-nek.

Szabó Viktor hangsúlyozta, hogy családi vállalkozásként hosszú távon gondolkoznak és felelősen gazdálkodnak, ágazataik egymásra épülnek. A vállalati kultúráról 2014-ben készítették fölmérést, amiben körülbelül 150 kérdést tettek föl a dolgozóknak. Arra voltak kíváncsiak, hogy min lehetne változtatni, az alkalmazottak elégedettek-e, tisztában vannak-e az elvárásokkal. Képzéseket is indítottak ezek alapján, mert kiderült, mennyire fontos pontosan ismertetni a célokat, hogy azok miért fontosak, és melyiket mikorra kell elérni. Mindezeket mérni kell, majd visszajelzést adni és kapni a munkákról. Kiderült az is, hogy a tulajdonosoknak is van tanulnivalójuk a kommunikáció terén, dicsérni kell a jól végzett munkát vagy világosan jelezni a hibákat. 2018-ban mérték vissza az intézkedések eredményét és újra az derült ki, hogy a kulcs a kommunikáció a vállalat 170 dolgozójával. Minél több mindent kell elmagyarázni, hiszen a konfliktusok föloldhatók, mondta Szabó Viktor.

A korszerű módszerekre esküszik

A 65 hektárnyi bogyós csodát *Hivekovic Ákos* ügyvezető mutatta be. Bevezetőként elmondta, hogy agrárdiplomája megszerzése után Kanadában populációdinamikai tanulmányokat folytatott, madárkutatóként dolgozott Afrikában és az Antarktison, majd fotós szafarikat szervező céget alapított, bejárta a világot

A korszerű derecskei almáskert nyitott a látogatók előtt

Hivekovic Ákos: A 21. században a mezőgazdaságnak nem az évszázados módszerekkel kell dolgoznia

nemzeti parkjainak nagy részét. Meggyőződése, hogy a mezőgazdaságot vissza kell szorítani azokra a helyekre, ahol gazdaságosan, kedvező körülmények között folytatható a termelés, a rosszabb adottságú területeket pedig vissza kell adni a természetnek, és ahol lehet, ökoturizmusból megteremteni a megélhetést. A mezőgazdaság számlájára írható ugyanis a biodiverzitás csökkenése, a vizek szennyezése, a művelésbe vont területekről kipusztuló állatfajok. A 21. században a mezőgazdaságnak nem az évszázados módszerekkel kell dolgoznia, hatalmas területek föltérásával, hanem átállni a vertikális gazdálkodásra, azaz zárt termesztőberendezésekben, kis területen, sok szinten

A hidropóniás áfonyatermesztésből hónapokon keresztül képesek ellátni a piacot friss gyümölcssel

nevelni a növényeket. Ehhez minden technológiai eszköz adott.

A Hivekovic Családi Gazdaságot 2014-ben indította szülőfalujában, Nagyrécsén. Három hektár bodzaültetvényt és 200 méhcsaládot vett át a szüleitől, és azóta 2,5 milliárd forintos befektetéssel fejlesztette a gazdaságot. Mára 30 hektár körte-, 19 hektár áfonya-, 6 hektár szeder-, 5-5 hektár pirosribiszke-, húsos-som- és kökényültetvény létesült, hűtőház és gyümölcsfeldolgozó épült. Hazánkban egyedülálló a hidropóniás áfonyatermesztésük, az intenzív ültetvényt jégfaló fedi. A fajtaválasztásnak és technológiának köszönhetően hosszú ideig kínálják a friss gyümölcsöt, valamint feldolgozva natúr gyümölcsle-

vet, szárított gyümölcsöt, gyümölcsburokat, mézeket és más különlegességeket. Weblapjukon keresztül lehet rendelni a termékekből. Folyamatosan fejlesztenek, az ánizsmenta-teától a feketeberkenye-lekváron át a speciális fajta-mézekig sok minden foglalkoztatja őket, írják a honlapjukon.

Most érték el az egymilliárd forintos árbevételt, de egyelőre a bankhitelek visszafizetésére kell összpontosítaniuk.

Támogatást is igénybe vesznek természetesen, bár a hidropóniás áfonyatermesztéssel nem tudott mit kezdeni a rendszer, az nem számít ültetvénynek, mondta el Hivekovic Ákos. A hűtőházat nem tudták volna támogatás nélkül fölépíteni. Mindezzel együtt piactorzító hatásúak ezek a pénzek, de mivel a versenytársaink is kapnak, nekünk is élni kell a lehetőséggel, vallja.

Zöld forrásból piros gyümölcs

Ezzel a címmel kérték föl a szervezők *Feczák Tamást*, hogy az ágazat sikeres vállalkozásai sorában mutassa be a Csongrád megyei Hódkertész Kft.-t, amely a Magyarország Legszebb Birtoka verseny tavalyi fordulójában a kertészeti kategória döntőse volt. A piros gyümölcs ezúttal a paradicsom, amelyet fenntarthatóan, azaz zöld hozzáállással természetnek nagy légterű, termálvízzel fűtött üvegházaiukban. De Zöld Forrás 2001 Kft. volt a jelenlegi vállalkozás elődjének is, amelyet Tamás szülei alapítottak, amikor 2001-ben a szántóföldi termesztés mellett elkezdtek paradicsomot hajtatni.

Az első 3,5-4 méter magas növényházakat félhektáros egységeként bővítették, mintegy 3 hektárig, és a technológiát is fokozatosan fejlesztették. Majd 2010-től – akkor fejezte be Tamás a tanulmányait a Debreceni Agrártudományi Egyetemen – nagyobb lépésekben növelték a hajtási területet, amit támogatások is segítettek. Így jelenleg több cégben összesen 12 hektár hajtatófelület van a család tulajdonában öt kilométeres körzeten belül. Az újabb házak 6 méter magasak, a legkorszerűbb berendezések teteje pedig már diffúz üveggel borított.

Függesztett technológiával, talaj nélkül, kókuszrost természetőtáblákban, klímabályozással, számítógép vezérelt tápoldatozással nevelik a paradicsomot.

Bankhitel és számlabejelentés

Az előadásokat követő kerekasztal-beszélgetésen *Tresó István*, a K&H Bank Agrárfejlesztési Főosztályának vezetője elmondta, hogy hazánkban a mezőgazdasági jövedelmek több mint fele támogatásból származik. Aki ezt a napi megélhetésre fordítja, annak nincs jövője, de aki fejlesztett belőle, az képes csökkenteni az önköltségét a korszerű módszerek alkalmazásával. A fejlesztéssel nem lehet leállni, annak ellenére sem, hogy a következő három évben kiesés várható a beruházási támogatásokban.

A hitelek elbírálásakor a banknak a tevékenység folytonossága a fontos, a fedezet helyett áttértek a pénzáram alapú hitelezésre. Emiatt az őstermelők – akiknek most semmi nem írja elő, hogy bemutassák a gazdálkodásukat – nem fognak fejlesztési hitelhez jutni. A bankok érdekeltek a generációváltásban is, éppen az említett folytonosság miatt. Most a gazdálkodók 60 százaléka 60 évesnél idősebb.

Nagy Péter, a NAV dél-alföldi főigazgatóságának munkatársa az idén július elsejétől bevezetendő kötelező számlabejelentésre hívta föl a figyelmet. Minden belföldi adóalany számára kiállított számla adatait elektronikusan jelenteni kell az adóhivatalnak. Érdemes áttérni a számlázóprogramok használatára, kézzel ugyanis 5-10 percbe telik egy számlát föltölteni a rendszerbe, ezek a programok viszont automatikusan megteszik. Az ingyenes számlázóprogramok az áfa-fizetés nélküli vállalkozásoknak felelnek meg, mondta. A bejelentési kötelezettség nem vonatkozik a felvásárlási jegyre és a kézi nyugtára. Piacokon nem kötelező a pénztárgép használata, kézzel írott számlát is lehet használni, a megkötés az, hogy 4 napon belül kell feltölteni az adatait.

A családi cégekben ez a fő termék, ám több típust is hajtatnak, és nem is akármilyen eredménnyel. A fürtös fajtákkal a berendezéstől és fajtától függően eléri a négyzetméterenkénti 55-65, koktélpapadicsomból pedig a 25-35 kilogrammos éves termésátlagot. A fiatal kertész szerint versenyképességüknek az az egyik alapja, hogy többféle megújuló energiát használnak a természetben, a növényházakat termálvízzel fűtik, és a boglyókérésének serkentésére fejfűtést is bevezettek a házak mellé, azokkal fedezik a telepek áramsükségletét.

Nagy változást hozott, hogy 2012-ben létrehozták a Hódkertész Kft.-t, amely az első három évben termelői csoportként, majd 2015-től termelői értekesítő szervezetként működik, kihasználva az abban rejlő piaci előnyöket és támogatási lehetőségeket is. Az elismert tész három telephelye Hódmezővásárhelyen, Deszken és Gyálon működik, az első kettőnél már van hűtőház is, az

Feczák Tamás: Nemcsak a növényekkel, a munkaerővel is törődni kell

valy elérte a 4 milliárd forintot. Több mint 200 családnak adnak munkát, a termelő tagok pedig további 100-nak.

Tamás feladatai sokrétűek, beszerzi a termeléshez szükséges anyagokat, irányítja a termelést, egyeztet a telepvezetőkkel és tartja a kapcsolatot vevőikkel, azaz az áruházláncokkal. A legfontosabb cél, hogy az egészségesen tartott növényállományról a lehető legnagyobb hozamot és a legjobb termésminőséget

A Hódkertész Kft. hajtási felülete 30 hektár, a fő termék a paradicsom

utóbbinál pedig most építik. A 17 termelő tag árujának szállításához már a 7 saját kamion sem elég, fuvarozócégeket vonnak be, hogy az időkapura beérjenek az áruházak logisztikai központjába. A tész a szállításon és a tárolókapacitáson kívül szaktanácsadást is nyújt a tagoknak, egyebek közt a biológiai növényvédelemhez.

A tésztagok a paradicsomon kívül paprikát és kígyóborkát is hajtatnak. A csúcsidőszakban fürtös paradicsomból hetenként 300, koktélpapadicsomból 70 tonnát, kígyóborkából 500 ezer, hegyes erős paprikából 200 ezer darabot, tölteni való fehér paprikából 30 tonnát értékesítenek. A tész éves forgalma ta-

erjék el. Ehhez azonban nagy kihívás volt, hogy megtartsák az állandó alkalmazottakat, kellően képzett üzem- és hűtőház vezetőket, hogy minél jobb munkakörülményeket teremtsenek nekik. A sikerhez ugyanis nemcsak a növényeket kell ápolni, hanem a munkaerővel is törődni kell. Tamás kétéves kisfia már otthonosan mozog a növényházakban, ami a családi cégek jövőjének záloga.

Húsz év alatt több mint 5 milliárd forint beruházást hajtottak végre, körülbelül 60 százalékban támogatás igénybevételével, és most érték el az erős középmezőny színvonalát.

**Horváth Csilla,
Rimóczi Irén**

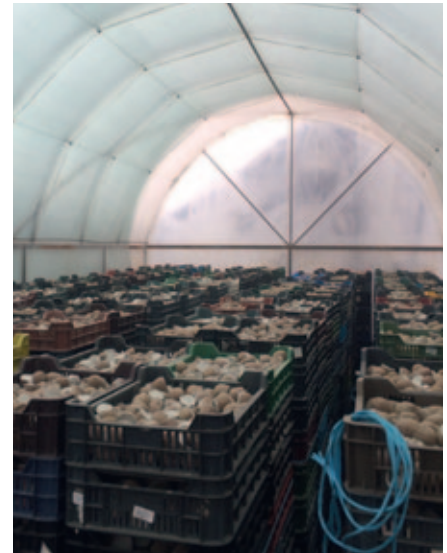
Korai burgonya három hónap alatt

Farkas Győző a Szegedhez közeli Domaszéken gazdálkodik, édesapjával és Gábor öccsével összesen 60 hektárt művelnek. A Homokhátság közepén található termőföldjük minősége egyenetlen, zömmel gyenge termőképességű. Egy részén a hektáronkénti aranykorona-érték éppen csak eléri a 4-et, míg a szegedi csónakázótónál 18-20 aranykoronás földek is vannak, igaz, csak mutatóba.

Idősebb Farkas Győzöt jól ismerik a településen és a környéken, mert valamikor kőművesként dolgozott, felesége pedig hentes volt a Picknél. Két fiuk már a rendszerváltás után született, Győző éppen 1990-ben, amikor kicsiben elkezdtek gazdálkodni. Először növényt termesztettek, azon belül is kiemelt helye volt a paradicsomnak. A családi gazdaságban jelenleg művelt 60 hektár felén zöldségféléket, köztük burgonyát is termesztnek, a másik felén vetésforgóban gabonaféléket. Gazdálkodásuk színvonalát mutatja, hogy a nem éppen ideális minőségű talaj ellenére mind a három család megél belőle, sőt még három ember is alkalmaznak.

Ifj. Farkas Győző : A hatékonyságot gépesítéssel javítjuk

A korai burgonyát ültetés előtt fóliasátorban előcsíráztatják

Állandó vevők

Zöldségfélék közül sárgarépát és petrezselymet, valamint évről évre 10-12 hektáron burgonyát termesztnek. A gazdálkodás menetéről *ifjabb Farkas Győzővel* március 17-én beszélgettünk, az akkor már terjedő koronavírus-fertőzés nem tartotta vissza a munkától, ahogy az édesapját és az öccsét sem. A családi gazdaságban mindent együtt csinálnak, de azért kialakult némi munkamegosztás. Az értékesítés az édesapa feladata, aki minden évben május 1-jétől a következő esztendő január végéig hetenként hat alkalommal visz burgonyát a szegedi és a budapesti nagybani piacra. Megbízhatóságát jelzi, hogy vevőinek 70 százaléka hosszú ideje azonos. A család zsákos árujánál nem fordul elő, hogy kívülről szép, ám belül ott a selejt. A fennmaradó 30 százalék áruval sincs gondja idős Farkas Győzőnek, az alkalmi vevők azt is gyorsan elkapkodják. *(Beszélgetésünk napján a budapesti nagybani piacon – cseppet sem megszokott módon – egy-egy tétel burgonyára valóságos licitet hirdettek, az vihette el, aki a legtöbbet ígérte. Ugyanazon a napon a városi kispiacra már 400 forintért adták a burgonya kilóját.)*

Évenként 8-10 hektáron termesztnek korai burgonyát

Farkasék családi gazdasága jól gépesített, jelenleg hét John Deere típusú géppel dolgoznak. Van közöttük veterán és néhányéves is, a lényeg, hogy nagyon megbízhatók, jól lehet velük dolgozni. Újat nem akarnak venni, az nekik túl

drága, főleg az általuk művelt észszerű és költséghatékony gazdálkodási forma mellett. A használt gépeket az interneten kutatják föl, főként Hollandiából, Belgiumból és Franciaországból, közvetlenül a tulajdonostól veszik meg. Jók a

tapasztalataik a gépekkel, ifj. Farkas Győző enyhe iróniával említette, hogy annak idején az édesapja MTZ 50-es traktorral kezdte a mezőgazdálkodást.

Gábor a talajt műveli, előkészíti a vetőágyat, míg Győző feladata a növényvédelem és a tápanyag-gazdálkodás, illetve a burgonyatermesztés. Ifj. Farkas Győző gyerekkora óta gépészmérnöknek készült, s el is jutott az államvizsgáig, ám ott megállt. Akkor már jobban vonzotta a kertészet, s bár gépészetből írta a diplomadolgozatát, az élete a zöldségtermesztés lett.

Öntözni muszáj

Intenzív termesztéstechnológiát alkalmaznak a kertészeti kultúrákban. A 18 hektár sárgarépat és petrezselymet szakaszos vetéssel, ágyásokban termesztik, a korait fólia alatt. A 10-12 hektárnyi burgonya zöme (8-10 hektár) minden évben korai, a fajtát és a termesztési módot illetően is, kései burgonyával csak a vevők kérésére foglalkoznak.

Korai burgonyának kizárólag a Red Scarlet fajtát ültetik, vetőgumóját mindig Hollandiából szerzik be, a HZPC magyarországi képviselőjétől, a Wendler István Kft.-től. Általában egy kamionnyi, azaz 25 tonna vetőgumót vásárolnak meg. A szaporítóanyag ára több éven át kilogrammonként 160-180 forint volt (áfa nélkül), ám az elmúlt két évben drágult, tavaly már nagyon elszabadultak az árak, egy kilogrammért nettó 280 forintot kellett fizetni. Ez akkor nagy érvágás volt, ám azóta az árburgonya értékesítési ára is nőtt.

Hektáronként 2,8 tonna vetőgumót ültetnek, azaz a szaporítóanyag költsége meghaladja a bruttó 1 millió forintot. Ráadásul a 10 hektárra már előző őszön megvásárolják a szaporítóanyagot, tehát már akkor 10-12 millió forintot fektetnek a termesztésbe. Erre jön a tápanyagok, a növényvédelem, a gépi munkák költsége. Mindezt kockáztatnák, ha nem készülnének föl az öntözésre.

Korábban mikroszórófejekkel öntöztek, újabban az öntöződob is megfelel az igényeknek. Már az ültetés után kap a burgonya 20 milliméter kelesztő öntözést, majd amikor a töltögetés befejeződik, ismét öntöznek, azonos vízáddal. Az öntözési időny a burgonyánál április

A tenyészidőszakban egyszer, május elején újra föltöltik a bakhátakat

A növényvédelem költsége hektáronként 90-120 ezer forint

Az árut zömmel a nagybani piacokon értékesítik

elejétől július végéig tart. Minden héten kétszer öntöznek (kivétel volt 2019, amikor májusban náluk is 135 mm csapadék hullott), így egy idényben kb. 450 milliméter vizet juttatnak ki a betakarításig. Szerencséjükre mellettük folyik egy öntözőcsatorna, onnan vehetnek vizet, de előfordulhat, hogy közvetlenül a földjeik melletti gödrökből szivattyúzzák. A víz sem olcsó, de az öntözőberendezések működtetéséhez szükséges elektromos áram még drágább, a villanyszámla évenként meghaladja a 2 millió forintot, azaz hektáronként közel 70 ezer forint.

Hektáronként 75 tonna

A szerves trágyázás néhány éve még sok nyűggel járt, a mára kialakult, jól bevált rendszer azonban megfelelő. Domszék helyzete kedvező, a környéken sok gazda tart víziszárnyast, illetve szarvasmarhát. Farkas Győző a víziszárnyasok trágyáját szívesebben használja. A kacsá- és libatartók házhoz szállítják a szerves trágyát, 25 tonnáért 60-80 ezer forintot kérnek. A gazdák nem fukarkodnak a szerves anyaggal, hektáronként 3 szállítmányt, azaz 75 tonnát szórnak ki. A burgonya ültetése előtt indító, majd ültetéskor hektáronként 500 kilogramm komplex műtrágyát adagolnak. Tavaly ősszel a 30 hektárnyi zöldségfelületre 8 millió forintért vásároltak ipari tápanyagot.

Ha ültetéskor esős az idő, akkor gyomirtással kezdenek. A növényvédelem a burgonya esetében ezen kívül gomba- és rovarölő szeres kezeléssel áll – mindenekelőtt a burgonyavész és a burgonyabogár ellen kell védekezni –, és mindig juttatnak ki lombtrágyát is. Mivel egy-egy permetezés a kijuttatás költségével együtt 30-40 ezer forintba kerül hektáronként, a növényvédelem költsége átlagosan 90-120 ezer forint.

Csak koraiaként

Arra a kérdésemre, hogy miért csak a Red Scarlet fajtát termesztik, szerintük ropant egyszerű a válasz: nagyon jó a fajta, ragaszkodnak hozzá a vevők, könnyű eladni, és korai burgonyaként jó áron értékesíthető. Az ízét is kedvelik a vevők, Farkasék maguk is azt eszik és tárolják is, mert bár korai, mégis jól tárolható. Korai burgonyaként szabad csak termesztetni, Farkasék március legelején kezdik a vetést, és az időjárás változása miatt már

akkor sem fólia alá. A korai technológiájuk szerint 90 nap alatt lesz a fajtából készáru, s olyankor nem a hektáronkénti hozam a legfontosabb tulajdonság, hanem a koraisággal elérhető jó ár. Május közepén-végén ugyanis napok alatt óriási változik az értékesítési ár, 1-2 nap alatt akár 30-50 forinttal csökken.

Ahogy nőtt a vetőgumó ára, drágult az étkezési burgonya is. Két évvel korábban a Red Scarletért átlagosan 70-80 forintot könnyelhetek el kilogrammonként, az elmúlt két évben azonban már 85, de inkább 90 forinttal számolhattak, amiből azonban nem sok maradna. Farkasék a Red Scarlet korai burgonya kilogrammját 110-120 forintért adták el a nagybani piacon, ami már elfogadható ár. A gazda szerint azonban két év átlagából nem szabad messzemenő következtetéseket levonni, ők öt-tíz év átlagárát nézik, annak van csak értelme.

Gépesítés

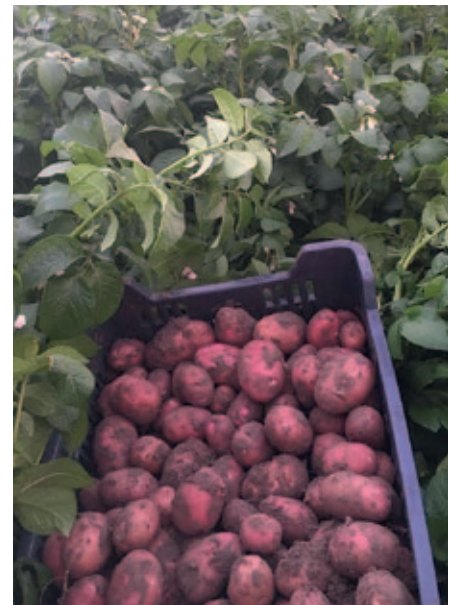
Ifj. Farkas Győző és Farkas Gábor még nincsenek 30 évesek, így nem gond a generációváltás, és biztató az is, hogy

Három éve április közepén lepte be a hó az állományt

mindkettejük családjában hamarosan utód születik. Győző hároméves kislánya ott sűrög-forog az édesanyja körül. A gazdálkodó így abban reménykedik, hogy az ő gyermekei szeretni fogják azt a munkát, amit az édesapjuk csinál. Amíg erővel bírja, fejleszt, gépesít, hogy könnyítse a zöldség-, és az igen munkáigényes burgonyatermelést.

A gazdaság méretét egyelőre nem kívánják növelni, Domszék környékén az

Red Scarlet május közepi szedésből

Domaszék környékén az egy négyzetméterre jutó kertészek száma valószínűleg világcsúcs közeli

egy négyzetméterre jutó kertészek száma valószínűleg világcsúcs közeli, csak távolabb akadna eladó föld. Fejlesztieni azért mindenképpen fognak, főleg, ha lesz munkaerő, vagy ha a termelést jobban tudják gépesíteni. Manapság alig találni munkaerőt, különösen nem megbízható, az alkalmazottak átlagéletkora pedig meghaladja az 50 évet. A fiatalokat nem érdekli a napszám.

Avar László

Vészhelyzeti jelentés

A koronavírus-járvány terjedésének lassítására sorozatosan vezetnek be a korlátozó intézkedéseket, némelyik a zöldség-gyümölcs ágazatot is érzékenyen érinti. Mindenesetre ételmiszerre a rendkívüli helyzetben is szükség van, a mezőgazdasági munkák pedig nem várhatnak.

Lehet-e a gyökeresen felfordult körülmények között is viszonylag zavartalanul intézni az áruellátást? Lesz-e idénymunkás és inputanyag? Mire kell és mire indokolatlan összpontosítani a zöldség-gyümölcs természetével foglalkozó kertészeknek? Ezt járjuk körül néhány meghatározó ágazati szereplő segítségével.

A FruitVeB javaslatai

Azonnali intézkedésekre tett javaslatot a zöldség-gyümölcs ágazat működésének szavatolására a FruitVeB vészhelyzeti akciócsoportja. A Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Terméktanács szakemberei elsősorban a folyamatos áruellátást, valamint a zavartalan munkavégzést tartják szem előtt.

A szervezet kiemelten fontosnak tartja, hogy a nagybani piacok továbbra is nyitva maradjanak, hiszen időszaktól függően a zöldség-gyümölcs nagykereskedelem 30-50 százaléka ott zajlik. A két legnagyobb termelői piacról, a budapesti és a szegedi nagybani piacról kerül az áru közvetítő kereskedőkön keresztül a többi (kecskeméti, debreceni, pécsi, nyíregyházi, miskolci, békéscsabai stb.) nagybani piacra, majd a kisebb kiskereskedelmi egységekbe, illetve fogyasztókhoz. A nagybani piacoknak tehát kiemelt szerepük a megtermelt áru értékesítésében, illetve a magyar lakosság friss zöldséggel és gyümölcssel való ellátásában. A szervezet kéri, hogy a járványügyi helyzetre tekintettel a szakhatóságok dolgozzanak ki a nagybani piacokra specializált higiéniai intézkedéseket, és kötelezzék az üzemeltetőket a járványügyi intézkedések bevezetésére és betartására. Ezeket túl más intézkedést egyelőre nem tartanak szükségesnek.

A zöldség-gyümölcs ágazat működéséhez emellett továbbra is szükség van a hagyományosan Magyarországon dolgozó romániai (erdélyi), ukrainai (kárpataljai) és szerbiai (vajdasági) munkavállalókra. Az ország keleti térségében,

jellemzően az Alföldön zömmel Romániából, Szerbiából, kisebb részt Ukrajnából érkező munkaerő végzi egyebek közt a zöldségszárzák betakarítását, illetve a hajtattott zöldségek ültetését, ápolását. Ezek a munkafolyamatok április elején kezdődnek. Az országhatárok lezárása miatt most 2-3 ezer munkavállaló hiányozhat, akik többnyire áprilistól októberig tartózkodtak Magyarországon (nem állandó foglalkoztatottként, hanem idénymunkásként), tartózkodási engedéllyel (munkaszerződés birtokában). Tehát regisztrált személyek, így azonosíthatók, ellenőrizhetők. A FruitVeB azt javasolja, hogy a magyar állampolgárokhoz hasonlóan ők is könnyítésekkel utazhassanak be hazánkba, ha igazolni tudják, hogy tavaly munkaszerződéssel és/vagy tartózkodási engedéllyel huzamosabb ideig Magyarországon dolgoztak, vagy bemutatják a határátkelőhelyen az e-mailben megkapott és a munkaadó által aláírt, erre az évre szóló munkaszerződést, esetleg meghívólevelet (ez alapján szintén pontosan beazonosítható, nyilván tartható, ellenőrizhető a munkavállaló és a munkáltató is). A romániai, ukrainai vagy szerbiai munkavállalók célzottan érkezzenek az adott munkaadóhoz.

Már van arra példa, egyebek közt Kanadában és Németországban, hogy a mezőgazdasági idénymunkásokat visszaemelték abba a körbe, akik átléphetik a határokat, mivel a mezőgazdasági munkák meghatározó részét végzik, és hiányuk esetén leáll a termelés, ami néhány hónapos távlatban az ételmiszerellátás zavarait idézheti elő.

Mellőzzük a pánikvásárlást

A pánikvásárlás a növényvédő szerekre is kiterjedhet, pedig elég lenne az alapvető szükségleteknek megfelelő mennyiséget vásárolni, mondta kérdésünkre Szalkai Gábor, a Magyar Növényvédelmi Szövetség ügyvezetője. Ételmiszerre mindenkinek szüksége van és lesz, kerüljük a páni-

kot és a „bespájzolás”, tartsuk be a józan paraszti ész szabályait a vírus terjedésének megakadályozása érdekében. A tavaszi munkák az átmenetileg téliesre fordult időjárás ellenére is elkezdődtek, ne nehezsítsük tovább napi kihívásainkat pánikvásárlással, hangsúlyozta a szakember.

A mezőgazdasági inputtermékekkel – beleértve a vetőmagot, illetve növényvédő szert is – való ellátottság rövid, illetve középtávon biztosított Magyarországon. A gazdáknak is ez az érdeke, hiszen a munkák elkezdődnek, a mezőgazdasági

**A túltartalékolók
megnehezítik
a gazdatársak,
a kereskedők
és a gyártók dolgát is**

termelés nem állhat meg. Már csak azért sem, mert a vírus miatti rendkívüli helyzetben elsődleges fontosságú az ételmiszerellátás gördülékeny biztosítása. Ha frissen természetett árukat látunk a boltok polcain, akkor elsőre egy átlag fogyasztónak nem az ételmiszertermelés kihívásai jutnak az eszébe.

Sokszor sajnós megfelelünk róla, mi kell ahhoz, hogy naponta friss kenyér kerüljön az asztalra, illetve egészséges takarmányt kapjanak az állataink. A növényvédő szerek hozzájárulnak a növényeket pusztító kártevők és betegségek elleni védelemhez. Szalkai Gábor hangsúlyozta: a mezőgazdasági termelők napi munkája biztosítja a megfelelő mennyiségű és minőségű ételmiszert a fogyasztók számára, minden helyzetben és minden körülmények között.

Több termelőtől hallhattuk, hogy tartanak egyes növényvédő szerek, gyomirtók hiányától, ezért kerestük meg az illetékes gyártói szövetséget.

Szalkai Gábor szerint valóban igyekeznek, ám érezhető a piacon, hogy növényvédő szerből is hasonló helyzet kezd kialakulni, mint a vécépapír és a liszt piacán. Senki nem tudott felkészülni, sem

Megelőzés a nagybani piacon

A Budapesti Nagybani Piac változatlan nyitvatartással működik. A koronavírus miatti vészhelyzet azonban ott is éreztetni hatását, és a piac több intézkedést hozott a fertőzés kockázatának mérséklésére. A nagybani piacon jelentős belépésszám-növekedést tapasztaltak, az importáru behozatala azonban lassult az elmúlt időszakban, főleg a határokon jelentkező torlódások miatt. A termékválaszték csökken; néhány zöldség-gyümölcs a felvásárlási roham miatt időszakosan nehezen elérhető, ami dráguláshoz vezetett, tudtuk meg *Klucsik Zoltán* marketing- és fejlesztési igazgatótól.

A nagybani piac folyamatosan tájékoztatja ügyfeleit a piachonlapján és hivatalos Facebook-oldalán. Körleveleket küldenek termelőknek, bérlőknek, nagykereskedelmi partnereiknek.

Az eddig hozott intézkedések:

- A külföldről érkező kamionokat ellenőrzik a teherportán.
- A belépést hőkamerás vizsgálat előzi meg.
- Egy bérlő/albérlő egy időben legföljebb két kamiont fogadhat. Haladéktalanul gondoskodnak a kamion lerakodásáról és arról, hogy a jármű a lerakodást követően elhagyja a piac területét.
- A helyiséggazdálkodási irodában a személyes ügyfélfogadás szünetel. A kérelmeket telefonon (08.00-16.00 óra között) a 061/421-3611-es számon, vagy írásban a piac@nagybani.hu címen fogadják.
- Fokozottan ügyelnek, hogy minden illemhelyen megfelelő, fertőtlenítő hatású kézmosó álljon rendelkezésre. A piac tíz frekvenciált pontján kihelyeztek víz nélkül használható kézfertőtlenítőszer-adagolókat (bár azokat rongálják és ellopják a fertőtlenítőszer).
- Rendkívüli fertőtlenítési utasítást adtak ki, amelyek keretében a piac kiemelt, legveszélyeztetettebb területeit, épületeit fertőtlenítik.
- Az irodai dolgozók kitétségét a piaci ügyfelekkel történő közvetlen kapcsolat mérséklésével igyekeznek csökkenteni.
- A dolgozókat ellátták maszkkal, védőszemüveggel, fertőtlenítőfolyadékkal, gumikesztyűvel.

gyártási, sem szállítási oldalról a megnövekedett keresletre, észszerűtlen tartalékolásra. A túltartalékolók megnehezítik a gazdátársak, a kereskedők és a gyártók dolgát is. Néhány hónapra elegendő növényvédőszer van az országban, a továbbiakhoz pedig érkezik az utánpótlás. A tranzitforgalom valóban akadozik, de az inputanyag-ellátást az élelmiszerszállítással egyenrangúan kezelik Európaszerte, hamarosan vissza kell, hogy álljon a normális forgalom. A kereskedők és a gyártók dolgoznak, betartva a szükséges elővigyázatossági intézkedéseket, ez kell ahhoz, hogy vissza tudjunk térni a rendes ügymenethez, hangsúlyozta az ügyvezető. Egyúttal köszönetét fejezte ki a gazdálkodóknak, akik felelősséggel, tudatosan, folyamatosan gondoskodnak az élelmiszereink megtermeléséről.

Kiszállításra koncentrálnak

A legnagyobb hazai agrárintegrátor, a KITE Zrt. is fenn kívánja tartani a kereskedelmi tevékenység zavartalan működését, maximálisan szem előtt tartva

mindeközben a munkatársak és az ügyfelek egészségének védelmét.

Mint a cég közleményéből kiderül, az alkalmazottak többsége átmenetileg távmunka keretei között végzi napi feladatait, hangsúlyozzák azonban, hogy mindez csupán a munkavégzés helyét tekintve jelent változást, hiszen a munkavállalók rendelkeznek minden szükséges informatikai eszközzel, hogy a feladataikat otthoni körülmények között is zavartalanul elláthassák. Akiknek a munkája ezt nem teszi lehetővé, azok A és B csoportbontásban, hosszabbított munkarend mellett, hetes ciklusokban végzik feladataikat.

További megelőző intézkedésként a KITE Zrt. telephelyein zónákat alakítottak ki, ahová a megfelelő előírások betartásával lehet belépni. A vevőket elsősorban kiszállítással szolgálják ki, melyet a KITE Zrt. Logisztikai Főosztálya koordinál. Természetesen arra is van lehetőség, hogy a vásárlók a megrendelt termékeket saját fuvarszöveggel szállítsák el. Ez esetben az alközponttal történő telefonos egyeztetést követően, a megbeszélte időpontban átvehető a szállításra előkészített termék, hiszen a te-

lephelyekre az árubeszállító és áruki szállító járművek behajtása továbbra is engedélyezett. Felhívják továbbá a partnerek figyelmét, hogy telefonon vagy e-mailben is kapcsolatba léphetnek az értékesítő kollégákkal, így könnyen és gyorsan tudnak egyeztetni a már megrendelt termékek átvételéről.

A KITE Zrt. mindemellett gyorsította beszerzéseit, megemelte készlet szintjét, továbbá a központi készletek jelentős részét áthelyezte alközpontjaiba.

Ami az agronómiai inputokat illeti, a következő hónapok technológiai műveleteihez szükséges anyagok rendelkezésre állnak az alközponti raktárakban, vagy már kiszállították a vevőkhöz, és a későbbi időszak ellátásáról is folyamatosan gondoskodnak.

A tavaszi időnyre a partnereik által megrendelt gépek 95 százaléka már a telephelyeken van, a további eszközök beszállítása és felkészítése ütemezetten folyik. Szerviztevékenységüket zavartalanul végzik a kiadott és szükséges előírások betartásával, illetve egyéb szolgáltatásaik teljes kínálata is elérhető.

**Összeállította:
Rimóczi Irén, Horváth Csilla**

A gyümölcsstermesztés korszerűsítése: kajszai

Tavaly folytatódott az Agrárminisztérium DASZK, Apponyi Sándor Mezőgazdasági Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma, valamint a Sumi Agro Hungary Kft. együttműködése a Tolna megyei Lengyelben. A program A gyümölcsstermesztés korszerűsítése címmel indult egy évvel korábban.

A szakiskolában népszerű oktatás folyik a mezőgazdasági gépészet területén, de kertészeket és park-építőket is képeznek – ezek a szakirányok főleg a családi gazdálkodásban felkapottak. Az együttműködés továbbra is az iskola gyümölcsöseit érinti, ki-

emelten célozva a nyereséges gazdálkodás újragondolását és korszerűsítését. További cél még a precíziós lehetőségek alkalmazása, a kevesebbrel többet és jobbat szemlélet kialakítása és tudatos alkalmazása. A hosszú távú együttműködési program fontosabb szerkezeti

elemei a gyümölcsstermesztés korszerűsítésének időszere kérdései, a precíziós gazdálkodás alkalmazhatóságának lehetőségei az állókultúrákban, valamint évenként hagyományteremtő rendezvény és bemutató szervezése.

A tervezett bemutatókból immár a másodikra került sor 2019-ben, ahol az igazgatói megnyitóban nagyszámú érdeklődő előtt ismét elhangzott a megálapítás, miszerint a kísérleti program területén az eddignél jóval több termést takarítottak be. A rendezvényen előadást hallottunk az Auditker Kft. aktuális gépkínálatáról, valamint bemutatták a Pledge 50 WP gyomirtó szer kijuttatására is alkalmas speciális permeezőkeretet is. Ez a gép elektromos szakaszolóval és külön 300 literes tartállyal is felszerelhető. A bemutatott szerkezettel elkerülhető a törzsek sérülése, illetve megoldható a célzott gyomirtás. Érdekes volt hallani a drónok alkalmazásának jövőbeni lehetőségeiről, valamint az okszerű tápanyag-felhasználásról, a FruitVeB részéről pedig tanulságos franciaországi beszámoló hangzott el, amely a kertészeti vonatkozásokat súlypontosan érintette. Az előkészítő és szervezőmunkában mindenki sokat köszönhetett a Tész-Ész Nonprofit Kft. aktív támogatásának.

Ehhez kapcsolódóan írásunkban a rézkészítményekkel kapcsolatos információkat adjuk közre, illetve beszámolunk a Sergomil-L 60 használatáról szerzett új vizsgálati eredményről.

Az éves rézfelhasználással kapcsolatos, tavaly életbe lépett uniós megszorítások (évi 4 kg/ha maximális mennyiség) miatt nagy segítség lehet a felszívódó Sergomil-L 60 lombtrágya. Alacsony réztartalmú készítmény (1. táblázat), ugyanakkor figyelemre méltó baktericid és fungicid mellékhatást mutatott számos vizsgálatban.

Kiterített vázakerona a vizsgált ültetvényben

1. táblázat. A Sergomil-L 60 lombtrágya jellemzői	
Vízoldható réztartalom	5,5% (w/w) nem kristályosodó formában
Monoglukonát- és egyéb cukortartalom	45% (közvetlen szénhidrát energiaforrás)
pH-érték	3,0-3,5 (erősen savas oldatban)

A szakiskola épülete

A lombtrágyázás hatására zöldebbek lettek a levelek

Stigmata carpophila-fertőzés tünete kajszilevélen

FOTÓ: STEINER ISTVÁN

2. táblázat. Sztenderd és Sergomil-L 60-as kezelések kajsziban, 2019

Sorszám	Kezelés időpontja	Üzemi kezelés, hatóanyag kg, l/ha	Aktív hatóanyag Sergomil-L 60 kiegészítéssel
1.	2019. március 9.	rézoxiklorid 2,64	rézoxiklorid 2,64
2.	2019. március 25.	tebukonazol 0,25	tebukonazol 0,25
3.	2019. április 15.	lambda-cihalotrin 0,01 kaptán 1,6	lambda-cihalotrin 0,01 kaptán 1,6 Sergomil-L 60 2,5
4.	2019. május 2.	kaptán 1,6 Sergomil-L 60 3,0	kaptán 1,6 Sergomil-L 60 3,0
5.	2019. május 4.	kaptán 1,6	kaptán 1,6 Sergomil-L 60 3,0
6.	2019. június 7.	lambda-cihalotrin 0,01 tebukonazol 0,25	lambda-cihalotrin 0,01 tebukonazol 0,25 Sergomil-L 60 3,0

3. táblázat. Az értékelések eredménye levélen

Ismétlések száma	Üzemi kezelések eredménye levélen		Sergomil-L 60 kiegészítő kezelések eredménye levélen	
	Fertőzöttség mértéke, %	Fertőzés gyakorisága, %	Fertőzöttség mértéke, %	Fertőzés gyakorisága, %
I.	29,09	55,00	9,58	11,66
II.	27,68	50,00	7,50	10,00
III.	30,66	51,66	6,66	10,00
IV.	27,30	48,33	7,50	11,66
Átlag	28,77	51,24	7,81	10,83

4. táblázat. Az értékelések eredménye gyümölcsön

Ismétlések száma	Üzemi kezelések eredménye gyümölcsön (értékelés: 2019. június 10.)		Sergomil-L 60 kiegészítő kezelések eredménye gyümölcsön (értékelés: 2019. június 10.)	
	Fertőzöttség mértéke, %	Fertőzés gyakorisága, %	Fertőzöttség mértéke, %	Fertőzés gyakorisága, %
I.	18,78	39,99	5,83	7,77
II.	17,86	34,44	5,41	7,77
III.	19,16	35,55	5,00	7,77
IV.	18,39	33,33	5,83	5,55
Átlag	18,54	35,82	5,51	7,21

A Sergomil-L 60 kijuttatása és az új eredmények értékelése a lengyeli szakiskola kajszültetvényében történt 2019-ben is. A 2008-ban telepített ültetvény térállása 6 × 4 méter, kiterített vázkorona kialakítással. Az ültetvényen belül fajtakísérletben elhelyezett Ceglédi bíborkajszai fajtán végeztük a kísérletet. A kezelésekhöz az Agromechanika 400 literes tartállyal gyártott, axiálventilátoros változatát használtuk. A hektáronként kijuttatott 800 liter permetlémenyiséget 20 atmoszférás nyomással permeteztük ki. A kezeléseket úgy terveztük és kivitelezte, hogy az egytényezős kritériumnak megfelelőek legyenek, a következtetések levonhatósága tisztán láthatóvá váljon (2. táblázat). Az eredményeket 2019. június 10-i értékelés alapján (érvényben lévő fungicidvizsgálati módszertan) mind az üzemi sztenderd kontroll, mind a Sergomil-L 60 kiegészítő kezelésben részesített területen a 3. és 4. táblázat mutatja be.

A Sergomil-L 60 kezelése hatására a levélzet élénkzöldre váltott, ami az egész terület ismételt bejárásával általánosnak mondható. Mivel a vizsgált területen és a Ceglédi bíborkajszai fajtán pusztán Stigmata carpophila-fertőzés alakult ki, az értékelés erre a kórokozóra irányult. A Sergomil-L 60 kiegészítő kezelése eredményeként a levéllikasztó betegség levéltünetei csökkentek, az intenzitása is mérséklődött. A levélen mért fertőzési gyakoriság 40, míg a betegség levélen felvételezett mértéke 21 százalékkal volt alacsonyabb a Sergomil-L 60 permetezések hatására. A gyümölcsökön mért fertőzési értékek is kiváló hatékonyságról tanúskodnak: a betegség gyakorisága 29, mértéke pedig 13 százalékkal csökkent a réztartalmú lombtrágyázás hatására. A hatékonyságbeli különbség az ellenálló képesség fokozása, és a közvetlen fungicid mellékhatás következtében alakulhatott ki.

Külön figyelmet érdemel a Sergomil-L 60 rézpótló szerepe a hiányra különösen érzékeny csonthéjas-kultúrákban. A terület többszöri bejárása során megállapíthattuk, hogy rézhiány (a levéllemezek hullámosodása, klorotikus foltok megjelenése) csak a sztenderd kontroll területén fordult elő.

Fitotoxikus hatást a vizsgált ültetvényben sehol sem tapasztaltunk.

**Mándoki András,
Steiner István**

Sumi Agro Hungary Kft.

Csökken a gyűjtés, döcög a termesztés

A gyógynövényipar az átlagosnál összetettebb, sajátos szakmai terület, hiszen más kertészeti ágazatokhoz képest nagyobb a fajgazdagság, valamint a termesztés mellett gyűjtésből is származik alapanyag. Emellett a gyógynövényeket a gyógy-, az élelmiszer-, a kozmetikai és a vegyipar is hasznosítja. Hazánkban majdnem fele-fele a gyűjtött és termesztett gyógynövény aránya. A gyűjtés azonban folyamatosan csökken, és a termesztett mennyiség is volt ennél jóval több – évtizedekkel ezelőtt.

A gyógynövények és az azokból készült termékek iránti világkereslet évenként 5-7 százalékkal nő. Magyarországon azonban az évek óta tapasztalható munkaerőhiány miatt várhatóan fokozatosan szűkül a gyógynövény alapanyagok hozzáférhetősége. A gyűjtés – a fejlődő országok kivételével – az egész világon visszaszorulóban van, ezzel párhuzamosan a termesztés kerül előtérbe, főként a precíziós gazdálkodás, mondta *Czirbus Zoltán*, a Gyógynövény Szövetség és Terméktanács (GYSZT) elnöke a közelmúltban rendezett konferencián.

Romlott a helyzet

A rendszerváltásig a tervgazdaságban kiszámítható volt a piac, ami megtermett, arra volt vevő. A termelés komoly tudományos alapokon állt, hiszen 1904-ben Kolozsvárott *Páter Béla* megalapította a Gyógynövény Kísérleti Telepet, majd 1915-ben létrehozták a Gyógynövénykutató Intézet elődjét Budapesten, és annak köszönhetően az azt követő időszakban fejlettebb volt a gyönyö-

vénytermesztésünk, mint a nyugat-európai országoké. Az intézet feladata volt a vadon termő állomány fölmérése, a termesztés megszervezése, a fajtanemesítés és a hatósági gyógynövény-minősítés. Akkor lendült föl a gyógynövények honosítása is, azaz egyes fajok hozzászoktatása a magyar klimatikus körülményekhez, az eredeti hazájuktól eltérő feltételekhez, magyarázza *Lakatos Márk* mesteroktató, a gyöngyösi Eszterházy Károly Egyetem Agrártudományi és Környezetgazdálkodási Intézetének munkatársa.

A föllendülés az ágazatban a rendszerváltásig tartott, akkor szétesett a felvásárlási rendszer, a termelőszövetkezeteket magánkézbe adták, azzal együtt földarabolódtak, így elveszítettük addigi piacainkat. A kereslet kiszámíthatatlanná vált és azóta is az maradt. Az élő kultúrák kiemelten kockázatosak, például a menta 3-4 évig termesztésben marad, és akkor is gondozni kell, ha nem veszi meg senki valamelyik évben. Termeltetési szerződések híján nehezen tervezhető a termesztés.

Nyugat-Európában más szemlélet uralkodott, ami gyorsította a technológiai fejlődést. A gyógyszergyártó cégek megbízásából dolgozó nemesítőházak újabb fajtákat hoztak létre, amelyeket csak a céggel kapcsolatban álló termelők használhattak. Ezenkívül ott nem élelmiszer (non-food) kategóriába sorolták a gyógynövényekből készült termékeket, és többlettámogatást adtak rájuk, mondta a szakember. A magyar gyógynövény alapanyag a harmadik országbeli alapanyagokkal versenyez a világpiacon, az európai piac pedig árérzékeny, így gyakorta alulmaradunk. Albánia, Macedónia, Egyiptom és Törökország rengeteg gyógynövényt szállít Németországba.

A nagyüzemi termesztéstől teljesen elkülönül, de mégis jelentőssé válhat a gyógynövénytermékek helyi készítése, amelyeket élelmiszerként (nem gyógyszerként) értékesíthet az őstermelő a termelői piacokon, vagy falusi vendégasztal keretében. Turizmus nélkül nincs vidékfejlesztés, és a turizmusba a helyi termékekkel kapcsolódik a gyógynövény, véli *Lakatos Márk*.

A csipkebogyó kedvelt teaalapanyag

FOTÓ: PINABAY

A gyűjtött borókabogyót főként fűszerként használják

Még gyűjtik is a bodzát, de ez a faj lett az egyik legnagyobb felületen termesztett gyógynövény hazánkban

Házon belüli kutatás

Kindlovits Sára, a Gyógynövény Szövet-ség és Terméktanács titkára is hasonlóan vélekedik. Kiemelte, hogy bár a természetesi terület nagysága az utóbbi években alig változik, a Gyógynövénykutató Intézetben – miután kikerült az állami kézbe – mára szinte megszűnt a kutatás, a fajtanemesítés, és a természetési technológiák, növényvédelmi megoldások kidolgozása. A gyógynövénytermesztésre szakosodott mezőgazdasági üzemek a létükért küzdenek, a termeltető, kereskedő cégek pedig költségtakarékossági okokból hajlanak a K+F tevékenység minimalizálására, ami emiatt kizárólag a létfontosságú, piaci versenyképességet közvetlenül veszélyeztető területekre terjed ki. A saját finanszírozás miatt a kutatási eredmények, innovációk jellemzően „házon belül” maradnak. Kevésbé drasztikusan, de visszaszorult a felsőoktatási intézmé-

nyek kutatási tevékenysége is, érdemi nemesítői munkát csak néhány faj esetében végeznek. További gond, hogy a jelenlegi központi kutatási pályázati formák nem igazán hatékonyak az ágazat számára. A termesztés tehát tudományos alapok nélkül maradt. Lengyelországban nagyon sokan természetesen gyógynövényt, és igen jól szervezett az ágazat, ezért a magyar gyógynövény sokszor alulmarad a lengyelrel szemben.

Kevesebb az előny, több a hátrány

Hazánkban a gyűjthető 120-130 növényfajból 70-80-at gyűjtenek rendszeresen a természetes élőhelyekről. A kamilla, a vadgesztenye és a csalán vezetnek a sort, 200-200 tonna körüli éves mennyiséggel. Jelentős még a csipkebogyó, a bodzabogyó, a cickafark, az arany-

vessző, a mezei zsurló, a bodzavirág, a hársvirág és a fagyöngy is.

Bár néhány évtizeddel ezelőtt sokkal több gyógynövényt gyűjtöttek, egyes fajok gyűjtése és exportja még most is számottevő. A vad populációkból való begyűjtés előnye, hogy nem kell munkát és pénzt fektetni a termesztésbe, csak a megfelelő időben gondoskodni kell a szakszerű betakarításról. Néhány faj, mint a fákon félélősködő fagyöngy valamilyen okból nem is vonható termesztésbe, az aranyvesszőnek pedig olyan jelentős a vad állománya, hogy nem lenne értelme Magyarországon termesztetni. Ezzel a néhány előnnyel szemben több hátránya is van a gyűjtésnek. A sok helyről összegyűjtött kis tételek pontos dokumentációja lehetetlen, így ellenőrizhetetlen az egyes tételek szennyezettsége (mert nem lehet tudni, pontosan honnan gyűjtötték). Nem zárható ki más növények belekeveredése a gyűjtött anyagba, és a vadon termő növények betakarításakor sokszor inhomogén a növényanyag: a drog alapanyagául szolgáló növényi részek eltérő fejlődési fázisúak és külleműek lehetnek, és a hatóanyagtartalmuk sem egységes. A gyűjtéshez nehéz munkaerőt találni, mind kevesebben vállalják ezt a munkát. A területek magánkézbe kerülésével pedig a bejárás is több helyen engedélyhez kötött. Ezért is nő a termesztés jelentősége.

Költséges, de megbízható

Hazánkban a gyógynövénytermesztés virágkora az 1967 és 1990 közötti időszakra tehető – olvasható a Szent István

Kamillából gyűjtöttek a legtöbbet

FOTÓ: PLANTEDWELL.COM

Egyetem Gyógy- és Aromanövények Tanszékének oktatási anyagában. A termesztésbe vonást motiválja az állandó minőség iránti igény, ami vadon gyűjtött növényanyagból nem biztosítható. Egyes fajok populációinak ritkulása, védetté nyilvánítása (tavaszi hérics, árni-ka) is a termesztés felé irányítja a figyelmet. Más égövi növények honosítás utáni termesztésére jó példa a máriatövis. A megfelelően gépesített termesztés ráadásul kevésbé munkaerőigényes.

A termesztésnek is vannak persze hátráltató tényezői: egyes növényeknél még nincs részleteiben kidolgozott termesztéstechnológia, speciális gyógynövényekre hiányoznak a gépek, sok fajból fajtáknak is híján vagyunk, és csak kevés vegyszer engedélyezett a gyógynövénytermesztésben. A gyógynövényből, fűszernövényből készült termékek többsége nem alapcikk, a kereslet emiatt a divat erősen befolyásolja. Az egyöntetűség, nyomon követhetőség (minőségbiztosítás) és megbízhatóság viszont a termesztés során sokkal nagyobb mértékben teljesíthető, mint a gyűjtött alapanyagoknál.

A Gyógynövény Szövetség és Terméktanács adatai szerint tavaly összesen 28 208 hektáron termesztettek hazánkban gyógynövényt, a legnagyobb területen – több mint 5000-5000 hektáron – bodzát, mustárt, mákot és olajtököt. Az édeskömény vetésterülete 2226 hektár volt, míg a kaporé és a homoktövis meghaladta a 400 hektárt, és ezzel a középmezőnyben szerepelt. Emellett kisebb felületen termesztettek még ka-

Homoktövis több mint 400 hektáron termesztünk

A sok helyről összegyűjtött kis tételek pontos dokumentációja lehetetlen

nálunk 158, Olaszországban 250, Bulgáriában 9500 hektáron termesztettek. A citromfű Magyarországon 46 hektáron termelt, míg Lengyelországban 500, Bulgáriában pedig 1900 hektáron.

Kiemelt fejlesztési célok

A Gyógynövényágazat Magyarországon című konferencián elhangzott, hogy az ágazat kiemelt fejlesztési célja a gyűjtés adminisztratív terheinek egyszerűsítése

(például együttműködés a Nemzeti Parkok, Natura 2000 területek, erdészetek kezelőivel). Egyéb pályázatokkal ki lehetne építeni azokat a kis helyi bázisokat, amelyek szerves részei lehetnek az egészségturizmusnak, a falusi turizmusnak és a vidéki önfenntartásnak. A felvásárlás integrációja, a meglévő és új felvásárlóhelyek pályázati rendszeren keresztüli támogatása, a felvásárlási tevékenység szakmai normákon alapuló engedélyeztetése, a megfelelő szakmai képzés és végzettség betartatása révén növekedhetne a gyűjtött gyógynövények mennyisége.

A termesztés föllendítéséhez a vadon termő fajok termesztésbe vonására és korszerű, nagy teljesítményű gyógy- és aromanövény-fajták nemesítésére lenne szükség. A növényvédelmi technológiák optimalizálása, a növényvédő szerek kiscellás kísérleteken alapuló engedélyeztetése is feltétele a hatékony termesztésnek. A biotermesztés kifejezetten kívánatos a gyógynövényágazatban, emellett a minősítési rendszer technikai, műszaki, jogi feltételeinek megteremtésével is egységesíthetőbbé és átláthatóbbá válna ez a terület. Az iparág fejlődését nagymértékben befolyásolja a gyógynövényt tartalmazó termékek engedélyeztetésének és forgalomba hozatalának hazai és uniós jogi szabályozása. Az új, piacképes készítmények megjelenését segítené egy új joggyakorlat, a túlszabályozás elkerülése, a gyógytermék kategória általános forgalmi adójának csökkentése, és e kategória engedélyeztetésének újbóli megnyitása.

Nagy Z. Róbert

27-30 ezer tonna száraz drog

A Gyógynövény Szövetség és Terméktanács adatai alapján hazánkban a gyógy-, aroma- és fűszernövényeket tartalmazó termékek összes piaci forgalma évenként 41,5-54 milliárd forint. Az egy évben gyűjtött és termesztett növényi drogtömeg mintegy 27-30 ezer tonna száraz drogot eredményez. Az ágazathoz tartozók termesztőterülete 25-30 ezer hektár. A gyűjtés-termesztés becsült termelési értéke 8-10 milliárd forint éves átlagban. Az elsődleges feldolgozás nettó árbevétele 20-23 milliárd forint. A magyarországi gyógytea- és fűszerpiac éves forgalma 5-7 milliárd forint, a teapiacé pedig további 15 milliárd.

millát, levendulát, kakukkfűvet, máriatövis, cickafarkot, szurokfűvet, ánizst, koriandert és borsikafűvet. Egy évvel korábban viszont 480 hektár volt a kamilla területe, amikor Olaszországban 270, Lengyelországban 1000, Bulgáriában 1400 hektár. Tavalyelőtt levendulát

és a gyűjtésből származó jövedelem összehangolása a mind szigorúbb segélyezési és szociális politikával. Fontos a gyűjtők megfelelő szakmai felkészítése és regisztrációja. A vételi jegyet már bevezették. Lényeges lenne a gyűjtés szigorodó területi korlátainak feloldása

SERGOMIL-L 60

RÉZTARTALMÚ FOLYÉKONY LOMBTRÁGYA ÉLETERŐ A NÖVÉNYEKNEK

az ismert rézhatás miatt baktericid és részleges fungicid hatás
mikroelempótlás • ellenállóképesség-javítás

- ✦ **Különleges lombtrágya** a növények rézhiány-tüneteinek enyhítésére, ill. a hiánytünetek kialakulásának megelőzésére
- ✦ Felszívódó, szisztémikus réztartalom
- ✦ **Kondicionálás:** a réz igen gyors pótlása, 45% monoglukonát-tartalma révén **energizálás**
- ✦ Látványos **zöldítő hatás** jellemzi

SUMI AGRO HUNGARY KFT. | 1016 Budapest, Zsolt u. 4.
Telefon: +36 | 214 6441 | E-mail: info@sumiagro.hu
www.sumiagro.hu

Elfeledett gyümölcsfajták az Őrségben

AGRÁRMINISZTERIUM

Alighanem sokaknak feladná a leckét, ha ötnél több almafajta kellene felsorolniuk, éppen ezért elgondolkodtató, hogy az Őrségben majd' 200 található belőlük, ugyanakkor körte-, vagy éppen cseresznyefajtákból sincs híján ez a térség. Ezen hagyományos fajták megőrzése, népszerűsítése és szaporítása hosszú évek óta kiemelt feladat az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság (ÖNPI) számára.

A 2010-es évek derekán az ÖNPI megbízásából a Göcsej Természetvédelmi Alapítvány szakemberei mérték föl, mekkora értéket képviselnek még mindig a térség arculatát egykor nagyban meghatározó kaszálógyümölcsösök. Az egy évig tartó munkában a résztvevők hozzávetőleg 4200 faegyedet mérték föl, hogy aztán megállapítsák, hogy a régióban 192 különböző alma-, 118 körte-, 43 cseresznye- és 35 szilvafajta található. Ezek megőrzésére bő másfél évtizede kezdtek kiemelt figyelmet fordítani az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai: *Havas Márta*, az igazgatóság egykori er-

dészeti szakfelügyelőjének kezdeményezésére létrehozták az őriszentpéteri Csörgőalma Gyümölcsöskertet, amelyben őrségi, vendvidéki és hetési gyümölcsfajtákat igyekeznek megőrizni, illetve bemutatni a széles közönség számára. Később egyebek közt útjára indították a Csörgőalma Oltónap elnevezésű kezdeményezésüket is, amely mellett, hogy ismeretterjesztő célokat szolgál, az egyes fajták szaporításában is fontos szerepet tölt be. A rendezvényen ugyanis helybéli oltóemberek a látogatók által kiválasztott hagyományos fajták vesszőit oltják rá a vad gyümölcsfalanyokra.

Minden célra a megfelelőt

Szentirmai István, az ÖNPI természetvédelmi osztályvezetője elmondta, hogy ezeket az alkalmakat rendszerint több százán látogatják, reneszánszukat élék napjainkban a régi fajták. Ilyenkor bemutatják az oltás hagyományait, módszereit és eszközeit, egyszersmind fölkészítik az érdeklődőket arra, hogy hogyan tudják majd gondját viselni az adott fajtának. Ezek gyümölcsseit a legkülönbélebb módokon lehet felhasználni: akadnak köztük olyanok, melyeket pálinkafő-

A seregélyek is otthonra találnak a gyümölcsfák odvaiban

Igen gyakorinak számít a nyár derekán bőven termő, de el nem álló Zabéró körte

A Vasalma gyümölcse nagyon kemény

Az igazgatóság gyümölcsöskertje

A cikkünkben említett, 2012 és 2013 között elvégzett fölmérés alkalmával a szakemberek 34 településről összesen 4177 fáról készítették leírást, és 291 gyümölcsfát vettek föl a törzsfajegyzékbe. Ritkaságuk miatt 68 fajtát ajánlottak fokozott figyelemre és oltásra. Ebből választották ki azt a 20-at, amelyekből oltvány készült, és amelyeket aztán elültettek az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság bemutatóháza mellett, szabadon látogatható gyümölcsösben.

Előzetes egyeztetést követően ugyanott oltóvessző is igényelhető.

A Babalma például egykor népszerű, elterjedt almafajta volt. Alakja csúcsosodó, nyújtott, nem szimmetrikus, húsa szedéskor kemény, kissé kásás, kellemes savas ízű. Szeptembertől novemberig szüretelhető – jó télálló, jól tárolható. Frissen is fogyasztható, ivólé, bor és párlat készült belőle.

Akad a gyümölcsösben Bakszarkörte is. Ez a napjainkban mellőzött pálinka-

körte bőtermő, zömök csepp alakú vagy majdnem szabályos gömb. Alapszíne sárgászöld, a napos oldalon piros vagy sötétpiros fedőszínnel. Húsa fehér, leves, édes, szotyósodó. Július elején érik, fái hatalmasra nőnek.

Van még például Vasalma is, amely az Őrség néhány településén ma is gyakori. Alapszíne a fűzöld és a méregzöld, fedőszíne a középpiros és a bordó között változik. Húsa zöldes árnyalatú, kemény, mint a vas. Októberben szedhető, majd a tárolás során válik ehetővé. Íze markánsan savas. Olykor két télig is eláll.

Tavaszi idill a kaszálógyümölcsösben

FOTÓ: HAVAS MÁRTA ÉS DARÁZSI ZSOLT

Idős, és még jól termő almafák

Hatezer idős gyümölcsfát mérték föl az Őrségben

Bakszarkörte idős fája

zésekor érdemes elővenni, másokat gyümölcscecet, aszalvány, vagy éppen rétes készítésére javasolják. Nem véletlen, hogy annak idején az Őrségben élők is előszeretettel kísérleteztek velük, s igyekeztek a számukra „legkedvesebb” fajtákat tovább nemesíteni – többek között ez is hozzájárult a fajtagazdagsághoz.

Szentirmai István tudomása szerint ezek a hagyományos fajták a természetvédők szívéhez is közel állnak, annál is inkább, mivel környezetkímélő módon természetesek, hiszen gondozásuk során nincs szükség vegyszeres növényvédelemre. Az elődök jó ellenálló képességű, magas kort elérni képes, egészséges gyümölcsöt termő fajtákat hoztak létre. Az ilyen gyümölcsösök azért is értékesek, mert számos növény- és állatfajnak is otthont adnak, magyarázta a szakember.

Széna és gyümölcs

A hegy- és dombvidékeken ugyanis ezeket a fákat úgynevezett kaszálógyümölcsösökben ültették el, ahol egyúttal a szénának való fű is megtermett. Olyan értékes, fás-fűves élőhelyek jöttek így létre, ahol számos védett és fokozottan védett növény- és állatfaj megtalálható. Otthonra lel bennük a sömörös kosbor, a szártalan kankalin, a fecskefarkú és a kardfarkú lepke, illetve a hamvas küllő, a búbos banka és a füleskuvik is, nem beszélve a poszméhek, gyíkok, siklók és sünök sokaságáról.

Tény, hogy e gyümölcsösök jelentős része elöregedett vagy megsemmisült, ami pedig megmaradt, azt sok esetben nem kezelik megfelelően. A helyzet orvoslására a nemzetipark-igazgatóság elindította a Magas fák gyöngyei elnevezésű programját, aminek keretében felújították a korábban létrehozott Csörgőalma Gyümölcsöskertet, a megmaradt gyümölcsösökbe odúkat helyeztek ki madarak és denevérek számára, illetve kialakították a látogatható kaszálógyümölcsösök hálózatát is.

Szentirmai István beszélt a nagy sikerrel futó Tündérkert mozgalomról is, amelyet Kovács Gyula pörszombati erdész indított el az őshonos gyümölcsfák megőrzése céljából. Ennek keretében az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóságához tartozó területeken is több település alakított ki gyümölcsösöket, amelyek szintén hozzájárulnak ahhoz, hogy mind többen fedezik föl és használják a régi, hagyományos fajtákat.

Szőcs Attila

Változatos szőlészeti termékek és melléktermékek

A szőlőt négy-ötezer évvel ezelőtt már termesztésbe vonták a mai Irán és Örményország területén. Magyarország területén több mint ezer éve termesztnek bortermő szőlőt, a honfoglaló magyarok az akkori Dunántúlon már virágzó szőlőművelést találtak. Annak köszönhetően, hogy ilyen régóta együtt élünk vele, a felhasználása is változatosabbá fejlődött az évezredek során. Szinte minden részéből készülhet valami.

Az itt bemutatott felhasználási lehetőségek jól szemléltetik, hogy akár csak szőlészeti melléktermékekre alapozva is lehet egy-egy kis vállalkozást létrehozni, annyira sokcélúan használható ez a növény. A legalapvetőbb felhasználási módok mindenki számára ismertek, így ezeket itt nem is részletezzük. A csemegeszőlők is sokféleképp fogyaszthatók, a mustok és a borok

Akár csak melléktermékekre alapozva is lehet egy-egy kis vállalkozást létrehozni

pedig a szőlőből készülő legáltalánosabb termékek, de a szőlőlekvár is egyszerűen elkészíthető más lekvárok mintájára.

Mazsola

A mazsola leginkább magtalan szőlőfajták aszalt vagy megszalódott bogyója. Nedvességtartalma a friss gyümölcsnek körülbelül a negyede. Készítésének legolcsóbb módja a késői szüret, ami előtt a szőlőszemek már a tőkén összetöppednek, de a bogyókat gyakran különféle aszalóberendezésekben szárítják ki. A szőlőt óvatosan szüretelik és válogatják, hogy a szemeken ne maradjanak kocsánycsontok. A gyümölcsöt hideg vízzel mossák, majd szárítják és osztályozzák. Nedvességtartalmát gőzöléssel állítják be.

Szőlőtörköly

A szőlőtörköly a szőlőfürtök kipréselése után visszamaradó szilárd kocsány-, héj- és magrészeket tartalmazza. A vizes törköly lepárlásával nyert szeszt törkölypárlatnak nevezzük, ilyen például a magyar törkölypálinka vagy az olasz

grappa. A lepárolt törkölyből készülhet biológiai szerves trágya és növénykon-dicionáló, ami kiváló talajjavító és így semmi nem maradt felhasználatlanul.

Borsepró

A must erjedése után, a bor tárolása folyamán a tárolóedényekben lerakódó üledék, valamint annak szűréséből vagy centrifugálásából származó maradék a borsepró. Ide soroljuk a derített mustnak és bornak az üledékét is. Rostok és más apró növényi részek találhatók benne, amelyek az erjedés után leülepednek a borban. A borsepró magában nem használható, ám ha a bort rajta tartják és finomseprőn érlelik tovább, akkor még több aroma-, és ízkomponens képződik ennek köszönhetően. Ezek a szekunder aromák a borba kerülve edesebb ízzel és selymesebb textúrával egészítik ki a bort.

Savanyított szőlőlevél

A szőlő levelét is gyakran felhasználják a konyhában különleges, pikáns íze miatt. A töltött szőlőlevél nagy hagyományokkal bír a mediterrán konyhában, illetve számos területen (Közel-Kelet, Balkán) is rendkívül közkedvelt étel. A töltött szőlőlevélnek (dolma, dolmades) sok variációja létezik: töltik hússal, zöldségekkel, rizzsel vagy akár olajos magvakkal is. Leginkább tavasszal érdemes felhasználni a leveleket, amikor még frissek és zsenegék, nyáron már vastagabb az ereztük. Megtölthetők nyersen, vagy le is forrázhatók a töltés előtt. A forrázás eredményeként a szőlőlevelek puhák és jól formázhatók lesznek, azonban fényességüket, szép színüket elveszítik. Számos helyen használnak szőlőlevelet a kovászos uborka készítésénél is ízesítésre.

A zsenge szőlőlevél eltartható mélyhűtőben, savanyítható, sőt natúr módon

is tartósítható. Ekkor forró sós vízzel forrázzák le a leveleket, majd hagyják teljesen kihűlni azokat. Ezután 10-15 darabot raknak egymásra, óvatosan föltekерik, majd műanyag tasakban a fagyasztóba teszik. Egy másik módszer alapján a megmosott, leforrázott szőlőleveleket óvatosan bele kell helyezni nagyobb befőttesüvegbe, hozzáadni egy evőkanál sót és egy liter jéghidegre hűtött forralt vizet. Az üveget jó szorosan le kell zárni.

Pekmez

Magyarul mustméz, bár a mézhez csak annyi köze van, hogy sűrű és édes. A pekmez lassú főzéssel besűrített szőlőmust, amelynek készítését nagy valószí-

nűséggel közvetlenül a törököktől tanultuk. Neve nálunk hangátvetéssel peszmez lett. Szüretkor a friss mustból kivettek az asszonyok és lekvárfőző rézüstbe öntve, lassú tűzön forralni kezdték. Amikor a must sűrűsödni kezdett, fölszeletelt birsalmát vagy kockára vágott sütőtököt tettek bele. Addig főzték, amíg a gyümölcsök szétfőttek, a must besűrűsödött, és mézállagúvá vált. A magas szőlőpektin-tartalom miatt a lassú főzés vége felé gyorsan sűrűsödik. Mustos birsnek vagy mustos töknek is nevezték és a legfinomabb téli csemegének számított. A török konyhában

rendkívül fontos szerepet játszott: mielőtt a cukor átvette a szerepét, mustméz-et használtak az édességek készítéséhez. Manapság leggyakrabban lekvárszerűen fogyasztják, cserépfazékban teszik el. A mustméz készítése a teljes gyümölcsből való lekvárfőzés és az olcsó répacukor elterjedésével párhuzamosan visszaszorult.

Musthurka

A muzulmánok lakta területeken készített édesség a musthurka. Fél dióbeleket felfűznek lenfonálból készült zsinórra, majd azt forrásban tartott mustba (pekmez) mártják és lisztben meghempergetik. A műveletet addig ismétlik, míg hurkaformájú készítményt kapnak, amit szelős helyen felakasztva megszárazítanak.

Szőlőmagolaj

A szőlőmagolaj érett szőlőszemek magvából készül, és linolénsav-tartalmával tűnik ki. Zöldessárga színű, jellegzetes illatú, ami a feldolgozott szőlőéhez hasonlít. Ízét 200 °C fölött is megtartja, füstpontja 250 °C, ezért más olajoktól eltérően sütési hőmérsékleten kevesebb káros égéstermék keletkezik. Az E-vitaminban különösen gazdag olajok közé tartozik. A hidegen sajtolt szőlőmagolajnak a növényi olajokhoz képest mindenképpen magasnak nevezhető az antioxidáns-tartalma. Étolajként harmonikus íze miatt saláták, pástétomok készítéséhez is kiváló, de használható sütéshez is.

A szőlőmagolaj külsőleg, esetleges irritációk nélkül a bőr és a haj ápolására egyaránt hatékony lehet. Roppantmód gyors felszívódásra képes.

Szőlőmagliszt és mikroörlemény

A szőlő maglisztje rostanyagot, szénhidrátot, fehérjét, olajat, mikroanyagokat és nyomelemeket tartalmaz. Magas rosttartalmának köszönhetően javítja a bélrendszer működését. Szőlőmaglisztet adagolhatunk süteményekbe, kenyérbe is, mert hőtűrő képessége magas, nem veszít értékes anyagaiból. A szőlőmag-mikroörleményben levő polifenolok antioxidáns hatásuknak köszönhetően hozzájárulnak a szervezetünkben zajló káros oxidatív folyamatok gátlásához. A

Verjus (ejtsd: verzsű)

Magyar jelentése zöld lé, maga a termék az éretlen, de már lédús bogyo kipréselt leve, ami ebből adódóan savanyú. Citrom vagy ecet helyett használható: gyümölcsös, zamatos, kevésbé agreszív, markáns íze egészen különleges jelleget ad az ételeknek. Íze csodálatosan érvényesül üdítőitalként, salátaöntetben, gyümölcskompótokban, izgalmas mártásokban, édes-savanyú pácokban és sült zöldeknél is. A középkori receptekben tej, tojás, hal és egyéb hústelekekhez is használták.

Amikor a szőlő bogyója majdnem elérte teljes méretét, és épp színesedni kezd, akkor kezdődik a zsendülés, vagyis az érés, a szőlősgazda olyankor ritkítja a fürtöket, hogy a tőkén maradó szőlő bogyói nagyobbak és édesebbek legyenek. Ettől az időtől a szőlőcukor lebomlik és gyümölcscukorrá alakul át. A bogyo héja vékonyodni kezd és színesedik, a húsa puhul, cukorban gazdagodik, savtartalma viszont csökken. A klorofillban gazdag levél gyártja a cukrokat, fehérjéket, vitaminokat, enzimeket és a gyümölcscukorszáron keresztül eljuttatja a bogyókba. Teljes érésben az elfásodó fürtökocsány és bogyónyél már elzárja ezt az útvonalat, ez is az oka annak, hogy teljesen más beltartalmú és élettani hatású a zsendülő szőlő mustja, mint az érett szőlőé.

Az ókori rómaiak már ismerték és használták a zsendülésnek indult szőlő bogyójából nyert préslevet. Régi olasz szakácskönyvekben is találkozhatunk a verjus-vel: dióval, mandulával, mogyoróval keverték, nyers zöldeket mártogattak bele, a középkorban a legelterjedtebb savanyító szernek (ecetpótlónak) számított. Eredetileg nemcsak szőlőből, hanem sóskából, vagy éretlen szilvából, esetleg más gyümölcsből is készült. Az akkori szakácskönyvekben számtalanszor látjuk, alig akad étel, amelynek elkészítéséhez ne használták volna. Személyenként évenként, általában 7 liternyi fogyasztást számoltak belőle. A dijoni mustár is a verjus-nak köszönheti népszerűségét. Ma a nyugati országokban reneszánszát éli: a csúcsgasztronómia kedvelte meg, de később a hobbiszakácsok körében is egyre népszerűbb lett.

szőlőmag mikroörleményben koncentráltabban található minden antioxidáns vegyület, ami a szőlőben és a vörösbortban is jelen van. Közel 2000-féle antioxidáns, polifenolt tartalmaz, mondja *Sárkány Péter* aranydiplomás kertész-mérnök, borász, a Vinisera Kft. képviselője.

Nem mindegy azonban, hogy milyen őrlési eljárással készül a magörlemény. A hagyományosnál sokkal fejlettebb, a hangsebesség két és félszeresével végzett légsugárörlés hatására a tízszer kisebb részecskékre őrölt anyag felülete gömbölyű. A mikroörlésnek köszönhetően egy szőlőmag felülete kiterítve kb. fél négyzetméter lenne. A nagy felület teszi lehetővé, hogy a benne levő polifenolok közel 100 százalékban felszívódjanak a szervezetünkben. Meleg teába, joghurtba keverve, 3-5 százalékban lisztet helyettesítve süteménybe, kenyérbe sütvé, kozmetikai pakolásban is használható. Folyadékkal könnyebben elegyíthetjük, ha először csak néhány csepp itallal keverjük krémesre, majd azután hígítjuk.

Szőlőkrém és szőlőlevélekvár

Az Olaszországban összetört sajttal, fenyőmaggal, bazsalikommal és más fűszerekkel készült pesto meghódította a világot, annak magyar változatát kísérletezte ki *Sárkány Péter*.

A bioszőlő és rezisztens fajták termesztésének köszönhetően az új szőlőhajtásból a terméskorlátozás miatt is bőven szedhetünk pesto-alapanyagot, célszerűen az első permetezések előtt.

A magyar pesto alapjának a Zala gyöngye rezisztens szőlőfajtát választottam, annak kihajtott rügyei, majd a szőlőfürtkezdemény volt az első kísérlet. A zöld, még nem virágzó fürtöket a terméskorlátozás miatt leválogatva, megmosva, azonos mennyiségű hántolt napraforgómaggal (de lehet dióval vagy más olajos magvakkal is) összeturmixolva, tetszés szerint ízesítve (bazsalikom, petrezselyem, citromfű, hagyma, só, bors) készül, és mézzel édesíteni is lehet.

N. Z. R.

Turbógyors akácfajta

A Hungaroplant Kft. a Nébih Erdészeti Szaporítóanyag Felügyeleti Osztályával, az Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Termék Tanácsal és a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségével együttműködve osztotta meg tapasztalatait a Turbo Obelisk nemesakác termesztési kísérleteinek eredményeiről.

Az erdómérnök *Kapusi Imre* nemesítésére alapozva szelektálta a Silvanus Csoport Kft. az új vegetatív akáclónokat. Magtermesztő ültetvényükben termesztett magokból csemetét nevelnek, az a generatív vonal. 12 évvel ezelőtt *Kapusi Imre* nyomdokain indultak el, azt követően fejlesztették ki az új Obelisk fajtákat, ahol az elnevezés a fajta törzsének egyenességére és vastagságára, a Turbo pedig a növekedés gyorsaságára utal.

Az úgynevezett „árbocakác” klónfajtákat még az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI) kezdte szelektálni és szaporítani, de a támogatási rendszerek hiányossá-

si és termesztéstechnológiáját üzemi méretű kísérleti ültetvények létrehozásával. A legígéretesebb fajtákat fajtamínősítésre bejelentettük, ami egyúttal a szaporítási és forgalomba hozatali engedélyt is jelenti. A több mint harminc éve piacon lévő „árbocakác-fajták” és a hat éve már bizonyított Turbo Obelisk fajták használata többszörös értékhozamot eredményez, fogalmazott a szakember.

Az elmúlt 18 évben a telepített facsemeték több mint 50 százaléka akác volt a magyarországi erdőültetésekben. Valószínűleg az elkövetkező időszakban is ugyanez lesz az arány, hiszen rengeteg

ságú területeken is. Az új akácfajtáknál akár 15 évre is csökkenhet a vágásérettségi kor.

A nemesítők jelenleg több fajtát ajánlanak a termőhely és a termesztés céljának megfelelően. A célválaszték lehet oszlop vagy rönk, ami függvényében nemcsak a fajta, hanem a javasolt ültetési hálózat is változhat. A tágabb hálózattal induló ültetvény miatt elmarad a tisztítás és az első növtér-bővítésnél, 6-8 éves korban már jól értékesíthető oszlopanyag kerül ki, így a megtérülés már akkor elkezdődik. A Turbo Obelisk nemesítésével egy időben 30 hektáros magtermesztő ültetvényt is létesítettek,

A tápiószelzei kétéves kísérleti Turbo Obelisk nemesakác-ültetvényt mutatja be Németh Jenő erdómérnök

A hatéves csemői Turbo Obelisk nemesakác-ültetvény, háttérben az egyidős magági kontrollal

FOTÓ: SILVANUS CSOPORT KFT.

gai miatt sajnálatosan nem kerültek be a köztermesztésbe, tudtuk meg *Németh Jenő* okleveles erdómérnöktől.

Telepítésre, területhasznosításra

Az árbocakácnál gyorsabban növe Turbo Obelisk fajtákkal, melyeket harminc évvel ezelőtt *Kapusi Imre* kezdett el nemesíteni, most értünk el oda, hogy kijelenthetjük, ezek a fajták bizonyíthatóan jól fejlődnek, akár kétszeres növekedést is produkálnak feleannyi idő alatt. Kidolgoztuk a legújabb fajták szaporítá-

olyan terület van az országban, amit mással nem lehet hasznosítani. A magyar mezőgazdasági területekből körülbelül hatszázezer hektáron az agrártámogatások ellenére is nullszaldó vagy akörüli a profit. Ezeket célszerű lenne más módon hasznosítani. Emellett a klímaváltozás okozta szélsőségek is abba az irányba hatnak, hogy a hagyományos szántóföldi kultúráknál csökken a nyereség. Az erdőültetéseknel és az ültetvényeknél más a helyzet. A kimondottan fatermesztési célú ültetvényeknél cél a minél értékesebb faanyag ki-termelése, hiszen minél többet szeretne nyerni a gazdálkodó a gyenge adott-

amelynek a terméséből szaporítják a Turbo magcsemetét. Véghasználatot követően mindkét fajta gyökérsarjrol könnyen felújítható, a faanyag minősége ugyanolyan lesz, mint a telepített. Tehát nem kell újratelepíteni és a faanyag minősége is jó lesz.

A témában hazánkban először tartottak szakmai rendezvényt, ahol bemutatták a tápiószelzei kétéves kísérleti akácültetvényt és a hatéves csemői ültetvényt. Nemesítési eljárásokkal, termesztési technológiával, fatömeg-hozamokkal, területhasznosítással és a szén-dioxid-megkötés adataival ismerkedhettek meg a szakemberek. *Németh*

Jenő véleménye szerint önmagában a fajták szén-dioxid-megkötéséből is meg lehetne élni, ha ezt kifizetnék minden évben a gazdáknak. Ez az összeg a gyors növekedés miatt akár százezer forint is lehet hektáronként és évenként. Például az Egyesült Királyságban az erdősítő a mindenkori világpiaci ár alapján megkapja a szén-dioxid-kvóta után járó pénzt.

A rendezvényen felszólaló szakemberek igyekeztek a támogatási rendszerre is hatással lenni, azt javasolva, hogy nyisson utat ezeknek az új fajtáknak, illetve tegyen különbséget a közönséges magonccsemete és a nemesített fajták között. A résztvevők megfogalmazták, miben szeretnének változást. Jelenleg például a nemesnyár-ültetvény telepítését nagyobb összeggel támogatják, mint az akácot, pedig egy akácklón sokkal költségesebb szaporítani, valamint a támogatás elnyeréséhez szükséges telepítési tőszám is sokkal magasabb az akác esetén.

Nemesítési tematika

Bach István, a mezőgazdasági tudomány (erdészet) kandidátusa előadásában részletezte a nemesítés tematikáját. A Turbo Obelisk vegetatív szaporítású fajtacsoport nemesítési célja a kiváló törzsmínőségű és gyors növekedésű, minőségi fatermesztési célt szolgáló fajták előállítására. A fajtajelöltek az árbocakáchoz mérhető törzsmínőség mellett 18 éves korra olyan fatömeg-termelést adnak, amely az árbocakácosok esetében csak 25-35 éves korra várható.

Az erdőterületek bővítése (Nemzeti Erdőtelepítési Program, Új Magyarországi Vidékfejlesztési Program) terve 27 százalékos erdőültettség elérését, 680 ezer hektár új erdő telepítését célozza meg. A nemzeti erdőstratégia az erdőket és az erdőgazdálkodást érintő kihívások közül elsőként tárgyalja a klímaváltozást, ezen belül a klímaváltozás mérséklését és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodást, elemezte *Solyomos Rezső* erdőmérnök. A „Racionális erdőhasználat” című fejezet foglalkozik az ipari célú fásszárú-ültetvények létrehozásával, amelynek célja a fával borítottság mellett a fával, mint megújuló erőforrással való ellátottság növelése, ezáltal a fa iránti igénynövekedés okozta, az őshonos erdőállományokra nehezedő fakitermelési kényszer csökkentése. Az

Hatéves fák a csemői ültetvényben

akác nemesítésének célja elsősorban a gyenge termőhelyi adottságú területek potenciális fatermőképességét az átlagosnál jobban kihasználó, a várható klímaváltozáshoz jobban alkalmazkodó, minőségi faanyagot adó fajták szelektálása. Az előadó szerint a Turbo Obelisk nemesített akácfajtákkal történő erdősítési technológia a fejlesztési, és a klímaváltozást mérséklő céloknak megfelel.

Géppel is

Horváth János erdőmérnök, méhtenyésztő az intenzív növekedésre szelektált akácklónok ültetvényes termesztésekor a gyakorlati tapasztalatok alapján javasolja a négyzetes hálózat helyett a téglalap hálózatban való telepítést (4 x 2,5 m), ami jobb a gépi ápoláshoz. A hektáronkénti ezres tőszám véleménye szerint elegendő a telepítéskor. Az ültetvény teljes záródása négyéves korban megtörténik. A nemesített vegetatív szaporítóanyag által biztosított többlettermelés az intenzív technológia során mutatkozik meg. A javasolt alacsonyabb első kiviteli tőszám miatt csökken a szaporítóanyag- és a létesítési költség, könnyebb lesz, és kevesebb sérüléssel jár majd a gépi ápolás. A minőségi hengeresfa elérése érdekében javasolt a törzsek nyesése.

A rendszerjellegű ültetvényes akác-termesztés céljaként *Pogrányi Kálmán* erdőmérnök a szokásosnál alacsonyabb

vágásfordulót, a magas iparifa-kihozatal, a felhasználó-központú alapanyag-termelést és a meghatározott termelési célokat teljesítő fajtaválasztékot jelezte meg. Az ültetvényes termesztésnél

A tápiószzelei akácos

a teljes termelési rendszer véghasználata 15-20 éves korban következik be. Emellett alternatív termelési rendszerek lehetnek rúd + oszlop 12 éves vágásfordulóval, oszlop 10-12 éves vágásfordulóval, oszlop + rönk 18-20 éves vágásfordulóval.

Megyesi Éva

Virágokkal köszönik

Az elmúlt hetekben a koronavírus kapcsán bekövetkezett egészségügyi és gazdasági helyzet miatt több ezer család megélhetése forog kockán a díszkertészeti ágazatban. A vágottvirág-, virágpalánta- és díszfaiskolai termesztésre szakosodott kertészetek, e termékek értékesítésével foglalkozó vállalkozások, kisebb-nagyobb kertészeti árudák, virágüzletek nehéz helyzetbe kerülnek. A kidobásra ítélt növényeket a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezetének közreműködésével jótékony célokra ajánlják föl a hazai kertészek.

A Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezetének közleménye szerint hamarosan elkészülnek, értékesítésre készen állnak a tavaszi időnyre megtermelt virág-, zöldség- és évelőpalánták, egynyári és balkonnövények, gyümölcs-, és díszfaiskolai áruk, valamint vágott virágok a hazai kertészetekben. Olyan áruk, amelyeket a termelők húsvétra, ballagásra, anyák napjára és a kezdődő kerti szezonra időzítettek és egész télen át üvegházakban neveltek. A jelenleg még félkész növényekben már igen sok pénzük áll, és féltik, hogy a várt bevételek elmaradnak.

A szakmai szervezetek vezetőiből összeállt válságstáb egyeztetette az ágazat számára elengedhetetlen intézkedések foganatosításának körülményeit, lehetőségeit

A járvány idején helytálló, áldozatos munkát végző egészségügyi szakembereket köszöntötték virágaikkal a magyar díszkertészek

A nehéz helyzetben lévő ágazat úgy döntött, hogy a kidobásra ítélt növényeket jótékony célokra fordítja. Legutóbb a budapesti kórházi dolgozók számára ajánlották föl a virágokat, s akciójukat a következő hetekben is országszerte folytatják. Szeretnék, ha ezekkel a színpompás növényekkel az egészségügyi és kereskedelmi dolgozóknak néhány örömteli pillanatot, napot okozhatnának.

A mostani helyzetben a tavaszi díznövények vásárlása vélhetően visszaszorul minden értékesítési csatornán, így az üzletláncoknál is. Nehezíti a termesztők

dolgát a piacok bezárása, valamint az értékesítőhelyek kormányrendeletben kötelezővé tett korlátozott (15.00 óráig) nyitvatartása. Az eladatlan árukészlettel kompozstra kerülhetnek a több ezer család megélhetését nyújtó vállalkozások is, hiszen ha nem jutnak a növények eladásából bevételhez, akkor nem marad erőforrásuk a következő, az őszi időnyre történő felkészüléshez sem.

A Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete sajtóközleményében kifejti, hogy a teljes kertészeti ágazat megmentése nem csupán gazdasági kérdés. Állás-

pontjuk szerint a kertészetek, kertészeti árudák tevékenységük nyomán lehetőséget adhatnak az otthonukba szorult embereknek közvetlen környezetük szépítésére, a kerttulajdonosoknak a fertőzésveszély nélküli szabadban tartózkodásra, az egészséges zöldségek, gyümölcsök házikerti nevelésére. A szakmaközi szervezet azt javasolja, hogy aki csak teheti, ültessen zöldségpalántákat, vessen virág- és fűszermagvakat, szépitse a balkonládait, kertjeit, virágágyásait. Kertészkedésre fel! – szól a meghirdetett jelszavuk.

Élénkül Kína virágpiaca

Látszik-e már a fény az alagút végén? Ez az egyik leggyakrabban fölített kérdés a COVID-19 válság idején, és a jelenlegi fejlemények reményre adhatnak okot Kínában a dísznövényágazatban is. Úgy tűnik, hogy a tavasznak pozitív a hatása és jók a kilátások a közeledő május 20-ával kapcsolatban is, amikor Kínában hagyományosan sok férfi ajándékoz virágot a kedvesének. A növekedés már nyomon követhető a számokban is. Például a China Armada nevű cég, amely az egész országban dugványokat (főleg vágott krizantémokat) szállít, a következő hónapokra szóló megrendelések számának növekedését tapasztalta. *Ma Savio*, a cég képviselője szerint az ideai megrendelések a tavaly ilyenkorinak körülbelül a 80 százalékát érik el. Az elmúlt hónapokban a vírushelyzet káoszt okozott az országban. A járvány leküzdésére tett szigorú lépések után számos üzletág, így a dísznövény-kereskedelem is megállt. Szerencsére a bevezetett intézkedések hatásosak voltak, a fertőzések száma csökkent. Jelenleg már sok vállalkozás újraindult Kínában, és a virágok iránti igény is nőni kezdett. Március eleje óta megnyíltak a határok – Vuhan kivételével –, az pedig lehetővé tette a virágpiacok újraindítását is. Sokan ma még mindig az online vásárlásokra támaszkodnak, de nő a piacokon is a látogatók száma – mondja Savio.

A China Armada nagy termelőknek szállít Kínában, amelyek Savio szerint elég gyorsan felépültek a februári kemény hónap után, és szerencsére – egyebek között a kormány által nyújtott támogatásoknak köszönhetően – mindannyian életben tudták tartani a vállalkozásukat. Most pedig várakozással tekintenek a következő hónapokra.

Annak ellenére, hogy az eladások jó ütemben haladnak, még mindig vannak kihívások, amelyeket le kell küzdeni. A China Armada kétféle módon kapja a dugványokat; vagy a partnerük termeszt Kunmingban, vagy Afrikából impor-

tálják. Ez utóbbi továbbra is problémákba ütközik, mivel jelenleg sok járatot törölnek. Van néhány járat Párizsból Kunmingba, ám azoknál a szállítási kapacitás állandó kérdés. Szerencsére azonban eddig minden megrendelést tudtak teljesíteni.

Savio szerint az európai helyzet többé-kevésbé összehasonlítható a kínaival. Így a Kínában bekövetkezett fejlemények reményt adnak az ágazatnak a világ többi részén is. A termesztők kissé hosszabb ideig kényszerülnek leállásra. Az állami támogatás hozzájárulhat a vállalkozásuk életben tartásához, amíg újabb jobb idők jönnek.

(Forrás: floraldaily.com)

Virágot vegyél, ne toalettpapírt!

A #FlowerBoostChallenge kihívás összekovácsolta a kertészeti ágazatot, és így támogatja a termelőket. A koronavírus-járvány kitörése miatt a vágott virágok és a cserepes növények ára drámai módon csökkent. Az elmúlt he-

tekben sok virágot és növényt meg kellett semmisíteni. Ennek a folyamatnak a megfordításához indították a Van der Ende Group munkatársai a #FlowerBoostChallenge kihívást.

A hashtag és a kihívás, azaz, hogy vásároljunk virágot termelőtől vagy virágüzlettől, gyorsan elterjedt a növényházi természetéről híres hollandiai Westland térségében és nemcsak a kertészeti ágazat vette át, hanem más iparágakba is eljutott. Már a meghirdetés utáni első pár napban több mint száz vállalat vásárolt virágot kollégáinak, egészségügyi dolgozóknak vagy bárki számára, akinek szeretne ajándékozni.

Sok termelő köszönetet mondott a társaságnak a kezdeményezésért. „Mindenkét foglalkoztat ez a nehéz helyzet, és örülünk, hogy fényt adhatunk a sötétségben” – fogalmazott *Lex van der Ende*, hozzátéve, nem gondolta, hogy a kampány ilyen nagyra nő, de természetesen elégedett az eredményekkel – különösen most, hogy a kertészeti ágazaton kívüli cégek is segítenek.

(Forrás: floraldaily.com)

Összeállította:
Biza Klára, Rass Krisztina

TAVASZI AKCIÓ

A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG KFT. GONDOZÁSÁBAN MEGJELENŐ LAPOKRA

Piacvezető agrárgazdasági hetilap

A legnagyobb példányszámú állattenyésztési havilap

Piacvezető kertészeti hetilap

A kertbarátok közkedvelt magazinja

Pegazus - A lovasok lapja

A legolvasottabb méhészeti lap

Kertészek és kertbarátok havilapja

A hegyközségek szakfolyóirata

**15%
KEDVEZMÉNY**

www.magyarmezogazdasag.hu/akcio2020

A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG KFT. KIADVÁNYAINAK AKCIÓS ELŐFIZETÉSI ÁRAI

KIADVÁNY	1 ÉVRE	1/2 ÉVRE	1/4 ÉVRE
Magyar Mezőgazdaság	25 740 21 900	12 870 10 950	6 435 5 475
Kertészet és Szőlészet	22 920 19 500	11 460 9 750	5 730 4 875
Kistermelők Lapja	5 100 4 320	2 640 2 160	-
Méhészet	5 340 4 560	2 670 2 280	-
Kerti Kalendárium	4 100 3 500	-	-
Kertbarát Magazin	3 990 3 390	-	-
Pegazus - A lovasok lapja	6 340 7 080	-	-
Borászati Füzetek	6 400 7 140	-	-

AZ AKCIÓ

2020. ÁPRILIS 1. - MÁJUS 31.
KÖZÖTT ÉRVÉNYES.

A lapok megrendelhetők hírportálunkon a www.magyarmezogazdasag.hu/akcio2020 weboldalon, valamint előfizethetők az ország bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél, a [www.posta.hu](https://eshop.posta.hu/storefront/) webshopban (<https://eshop.posta.hu/storefront/>), e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen és telefonon a +36-1-767-8262 számon. A kedvezmény más akcióval nem összevonható.

A szakértő válaszol

Ha nincs ügyfélkapum, hogyan jutok hozzá a 2019-es adóbevallás-tervezethez?

A NAV elkészült a több mint 5,5 millió szja-bevallási tervezettel és elérhetővé tette azokat elektronikusan az eSZJA felületén. Akinek nincs ügyfélkapuja, az – a kormány által március 11-én elrendelt veszélyhelyzet miatt – egy hónappal tovább veheti igénybe a NAV szolgáltatását, azaz április 15-éig kérheti a tervezetek postázását.

Ezt kérhetjük SMS-ben a 06-30/344-4304-es telefonszámon (ebben a formában: SZJAszóközdadóazonosítójelszóközééééhhnn), a NAV honlapján elérhető űrlapon, levélben, formanyomtatványon (BEVERTVK), illetve telefonon, a 1819-es hívószámon.

A NAV honlapjáról elektronikusan már elérhetők a tervezetek. Az eSZJA programon keresztül az ügyfélkapuval rendelkezők akár okostelefonon vagy tableten is megtekinthetik, és ha szükséges, ezeken az eszközökön szerkeszthetik is az szja-bevallást. A magánszemélyeknek és azoknak a tavalgy egész évben katás vagy evás egyéni vállalkozóknak, akiknek volt munkahelyük és kaptak munkabért, a bevallási tervezetük automatikusan bevallássá válik, ha önállóan nem nyújtanak be szja-bevallást május 20-áig.

Az egyéni vállalkozóknak, a mezőgazdasági őstermelőknek, és az áfa-fizetésre kötelezetteknek a tevékenységükből származó jövedelmi, illetve az adóhivatali nyilvántartásokban nem szereplő adatokkal kell kiegészíteniük bevallási tervezetüket. Az ő esetükben továbbra is önállóan kell benyújtani a bevallást, hiszen a számukra készített tervezetek nem válnak automatikusan bevallássá, de segítségül szolgálnak a bevallás elkészítéséhez.

Az szja 1+1%-áról is május 20-áig rendelkezhetnek a felajánlók.

Hogyan változik az online pénztárgépek éves felülvizsgálata a járvány miatti veszélyhelyzet ideje alatt?

A pénztárgépek kötelező éves felülvizsgálatának része a szervizes helyszíni vizsgálat, amit a pénztárgép üzembe helyezését, illetve legutóbbi éves szervizelését követő egy éven belül kell elvégeztetnie az üzemeltetőnek. Figyelemmel arra, hogy a szervizes helyszíni vizsgálat során – egyebek között – vizsgálni kell a pénztárgép működését, működési körülményeit, ezért a

kialakult gyakorlat szerint a felülvizsgálatra a pénztárgép üzemeltetési helyén kerül sor. A felülvizsgálat jellemzően a szervizes és a pénztárgép üzemeltetője – vagy más, a képviselőtében eljáró személy – személyes jelenlétében történik az üzlet-helyiségben, akár ügyfélforgalom mellett.

A koronavírus-járványra tekintettel a kormány március 11-én különleges jogrendet vezetett be – veszélyhelyzetet hirdetett – és olyan intézkedésekről döntött, amelyek értelmében – a járvány terjedésének lassítása érdekében – radikálisan csökkenteni kell a személyes érintkezések számát az élet minden területén.

Jelenleg a pénztárgépek éves felülvizsgálatának ütemezése, elvégzése kapcsán is a veszélyhelyzetben követendő kormányzati intézkedések betartása a legfontosabb. A NAV csak abban az esetben javasolja a veszélyhelyzet időszaka alatt esedékessé váló éves felülvizsgálatok elvégzését, ha az közvetlen személyes érintkezés nélkül, vagy annak minimalizálásával megoldható. Ha a felülvizsgálat csak a pénztárgép üzemeltetési helyén – jelentősebb mértékű személyes érintkezés kockázatával – végezhető el, akkor javasolják a felülvizsgálat elhalasztását egy későbbi időpontra, még akkor is, ha ezzel az egyéves határidő lejár.

A koronavírus-járványt a pénztárgépek éves felülvizsgálatára vonatkozó kötelezettség teljesítésének szempontjából a NAV vis maior helyzetnek tekinti. A veszélyhelyzetben az üzemeltető akkor jár el a tőle elvárható körülményekkel, ha a kormányzati intézkedések betartása érdekében – amennyiben szükséges – elhalasztja a felülvizsgálatot és arra csak a veszélyhelyzet megszűnését követően kerül sor.

Az online ügyintézés előnyei

Személyes megjelenés nélkül egyszerűbb, gyorsabb és biztonságosabb az adóügyek intézése. A gazdálkodó szervezeteknek és az egyéni vállalkozóknak egyébként is kötelező az elektronikus út, a magánszemélyek pedig szabadon dönthetnek, hogy élnek-e a digitalizáció adta lehetőségekkel. Az online ügyintézés mellett ugyancsak kényelmes és gyors megoldást a kínál a NAV telefonos ügyfélszolgálat is.

A NAV-nál már jó ideje csaknem minden ügy online is intézhető, amihez a magánszemélyeknek mindössze KAÜ-

azonosításra van szükségük (ügyfélkapus regisztráció, e-személyi igazolvány, telefonos azonosítás). Az elektronikus ügyintézés és kapcsolattartás amellett, hogy napjaink alapvető elvárása, jelentősen gyorsítja is a kommunikációt az ügyfél és a hivatalok között. Nem kell sorban állni a postán, sem irat átvételénél, sem a válasz feladásánál.

Az ügyfélszolgálatok fölkeresése helyett tehát érdemes igénybe venni a NAV online szolgáltatásait. A vállalkozások az eBEV-en keresztül küldhetik be adóbevallásukat, nyomon követhetik befizetéseiket, eleget tehetnek többféle adatbejelentési kötelezettségnek, de a bevallásukkal kapcsolatos problémákról is ezen a csatornán keresztül értesülnek. A magánszemélyek elfogadhatják az adóbevallási tervezetüket, online keresetkimutatást vagy akár elvesztett adókártya pótlását is igényelhetik. Elektronikusan adó-, jövedelem- és illetőségigazolás is kérhető.

Számos adóügy intézhető egyszerűen, egyetlen telefonhívással is. Konkrét ügyek intézéséhez mindössze ügyfélezonosítószám (PIN-kód) vagy részleges kódú telefonos azonosítás szükséges. Ügyfélezonosítószám legegyszerűbben ügyfélkapun igényelhető a NAV-tól a TEL nyomtatványon. Telefonon többek között javítható a hibás bevallás, kérhető adó-, jövedelem- és illetőség-, adónemek közötti átvezetés, tájékoztatás az adószámla-egyenlegről, bejelenthető a levelezési cím vagy egészségügyi szolgáltatási járulék fizetése.

Az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazással a magánszemélyek akár elvesztett adókártyájuk pótlását is igényelhetik.

A NAV Ügyféltájékoztató és Ügyintéző Rendszer ingyenesen hívható telefonszáma a 06-80/20-21-22, amely hétfőtől csütörtökig 8 óra 30 perctől 16 óráig, pénteken 8 óra 30 perctől 13 óra 30 percig hívható.

Általános tájékoztatás előzetes regisztráció nélkül is kérhető a NAV Infóvonalán, a szintén ingyenesen hívható 1819-es telefonszámon.

Részletes tájékoztatás a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) olvasható, az e-ügyintézésről a 32., a telefonos ügyintéző rendszerről a 33. számú információs füzetben.

Krenovszkyné Lovász Andrea
(reg. okl. adószakértő)

Lengyel és német nagybani piaci termelői árak a származási hely megjelölésével (Ft/kg)

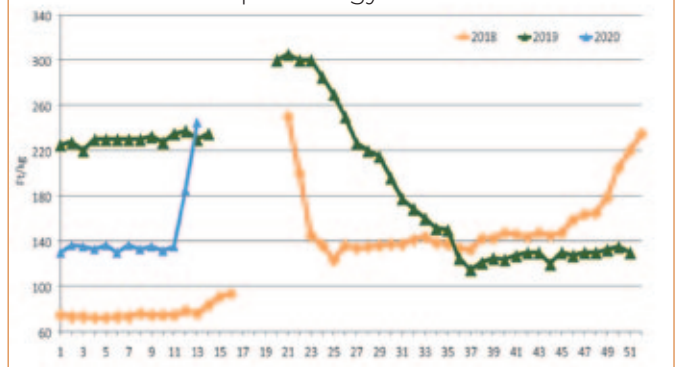
Termék	Származás	Poznan		Származás	Hamburg		Származás	Berlin		Származás	Frankfurt	
		min.	max.		min.	max.		min.	max.		min.	max.
		2020. 3. 24.			2020. 3. 23.			2020. 3. 23.			2020. 3. 23.	
Burgonya	belföldi	101	132	belföldi	123	151	belföldi	141	169	belföldi	141	169
Cékla	belföldi	91	122	belföldi	158	193	belföldi	176	211	belföldi	211	281
Cukkini	külpiai	837	913	Spanyolország	633	773	Spanyolország	703	914	Spanyolország	703	914
Csiperkegomba	belföldi	532	609	belföldi	703	844	belföldi	773	984	belföldi	756	879
Fejes saláta	belföldi	190*	228*	Belgium	249*	322*	Belgium	322*	381*	Belgium	278*	352*
Fejes káposzta (fehér)	belföldi	76	84	belföldi	112	176	belföldi	88	141	belföldi	105	176
Karalábé	külpiai	152*	183*	Olaszország	281*	352*	Olaszország	176*	211*	Olaszország	176*	281*
Karfiol	külpiai	684*	723*	Franciaország	659*	747*	Olaszország	659*	747*	Olaszország	879*	1172*
Lilahagyma	belföldi	228	274	Hollandia	211	352	Hollandia	246	316	Olaszország	229	316
Padlizsán	külpiai	456	532	Spanyolország	492	633	Spanyolország	457	562	Spanyolország	492	844
Paradicsom	belföldi	1078	1204	Spanyolország	498	557	Spanyolország	527	645	Spanyolország	410	527
Sárgarépa	belföldi	99	137	belföldi	193	246	belföldi	211	281	belföldi	176	316
Zeller	belföldi	152	243	belföldi	211	264	belföldi	176	246	belföldi	211	299
Vörshagyma	belföldi	122	152	belföldi	141	197	belföldi	155	183	belföldi	141	169
Vöröskáposzta	belföldi	114	152	belföldi	123	193	belföldi	105	141	belföldi	116	211
Alma, Golden	belföldi	203	228	belföldi	281	299	belföldi	281	352	belföldi	299	352
Alma, Gala	belföldi	177	228	Olaszország	387	422	belföldi	316	387	belföldi	316	422
Szamóca	külpiai	913	1065	Spanyolország	703	984	Spanyolország	773	1406	Spanyolország	703	1301
Körte	belföldi	304	380.35	Hollandia	422	457	Hollandia	387	457	Hollandia	387	422

* Ft/db

A tölteni való paprika (30-70 mm) heti termelői átlagára a Budapesti Nagyban Piacon

A vörshagyma heti termelői átlagára a Budapesti Nagyban Piacon

Piaci Árinformációs Rendszer
<https://pair.aki.gov.hu>

Néhány belföldi zöldség-gyümölcs 13. heti értékesítési árszerkezete (Ft/kg, Ft/db)

Faj	Fajta	Mértékegység	Nagybani piacok			Fogyasztói piacok		
			Bp. Nagykörösi úti	Debreceen	Szeged	Bp. Fehérvári úti	Debreceen	Szeged
			Bruttó termelői ár			Bruttó fogyasztói ár		
Burgonya	-	Ft/kg	180	240	220	298	400	320
Paradicsom	gömb	Ft/kg	840	900	1200	998	1400	-
Paradicsom	fürtös	Ft/kg	1150	-	750	1299	-	1280
Paprika	tölteni való édes	Ft/kg	910	1000	1000	980	1400	1280
Paprika	hegyes	Ft/db	140	-	100	198	-	150
Uborka	kigyó	Ft/kg	550	700	500	-	850	750
Sütőtök	kanadai	Ft/kg	160	180	-	398	200	350
Sárgarépa	-	Ft/kg	200	200	150	498	280	220
Petrezselyem	-	Ft/kg	650	700	480	1180	1000	800
Zeller	gumós	Ft/kg	365	200	350	598	600	550
Cékla	-	Ft/kg	160	250	180	299	350	320
Fejes saláta	-	Ft/db	167	150	110	299	200	180
Fejes káposzta	fehér	Ft/kg	160	140	160	398	280	280
Fejes káposzta	vörös	Ft/kg	220	250	200	498	500	380
Kelkáposzta	-	Ft/kg	260	-	290	598	500	420
Karalábé	-	Ft/db	200	200	150	298	280	280
Retek	fekete	Ft/kg	160	400	220	399	400	400
Torma	-	Ft/kg	1000	600	720	1799	2000	1200
Vörshagyma	barna héjú	Ft/kg	245	250	-	398	400	-
Vörshagyma	lila héjú	Ft/kg	-	330	300	498	480	520
Fokhagyma	-	Ft/kg	-	1000	1200	1999	2200	2600
Póréhagyma	-	Ft/db	200	220	150	299	250	250
Gomba	csiperke	Ft/kg	600	500	550	998	900	780
Alma	Idared	Ft/kg	200	180	280	298	400	-
Alma	Golden	Ft/kg	250	200	-	298	450	350

www.gyumolcsfaiskola.hu
+36-30-974-8847

CARAVEL F1:
SÁRGARÉPA VETŐMAG
+36 30 791 4720

Csepegtető
és szórófejes öntözés,
automata tápoldatozás,
klímaszabályzás
www.ontozesikatalogus.hu
www.toesontozes.hu
+36-62-211-497

www.foliahaz.hu
+36-76-411-168

**HIRDESSZEN
A KERTÉSZET
ÉS SZŐLÉSZETBEN!**

Hirdetésfelvétel:
Kiss Jánosné
E-mail: titkarsag@
kerteszetesszoleszet.hu
Telefon: 06-1-273-2290

Népszerű kiadványaink pár kattintással akár otthonról is elérhetők

A jelenlegi rendkívüli körülmények szűkebb mozgásterében a Magyar Mezőgazdaság Kft. egyedi szolgáltatásaival szeretne hozzájárulni ahhoz, hogy a hiteles szakmai híreket a legkényelmesebb körülmények között, korszerű módon juttassa el olvasói részére.

Tisztelt Olvasóink!

Most még inkább időszerű, hogy felhívjuk a figyelmet az otthonról történő biztonságos vásárlás lehetőségére.

Szeretnénk tájékoztatni olvasóinkat, hogy 2020. április 1. – május 31. között **nagyszabású előfizetési akciót** indítunk, melynek keretében **15% kedvezménnyel** fizethetnek elő honlapunkon keresztül népszerű nyomtatott szaklapjainkra és magazinjainkra. A kiválasztott kiadványt az előfizetést követően a Magyar Postával együttműködve **házhoz szállítjuk**. Az akcióról részletesen tájékozódhatnak a www.magyarmezogazdasag.hu agrárhírporthon.

A digitális lapolvasás kedvelőinek pedig figyelmébe ajánljuk, hogy vezető szaklapjaink és népszerű magazinjaink digitális formátumban is elérhetők a Digitalstandon (www.digitalstand.hu). Bármely digitális kiadványunk előfizetése esetén a megrendelt kiadványt a megrendelés teljes időszakában **eljuttatjuk e-mail postafiókjába**.

A fenti információk megosztását köszönjük, hasznos és gondtalan időtöltést kívánunk!

A Magyar Mezőgazdaság Kiadó csapata

Fizessen elő most!

A Mi Erdők

A magyar állami erdészeti részvénytársaságok lapja

Olvassa be a
QR kódot
és fizessen elő
kényelmesen, online!

Magyar Mezőgazdaság Kft., 1141 Budapest, Mirtusz u. 2.
Tel.: 06-1-470-0411, Fax: 06-1-470-0410
E-mail: rimoczi.iren@amierdonk.hu
Web: www.magyarmezogazdasag.hu

Megrendelőlap

Megrendelem **A Mi Erdők** című kéthavi

lapot példányban az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Megrendelő címe:

Számlázási név:

Számlázási cím:

Időtartam: 1 évre 2 500 Ft

Fizetés módja: csekk

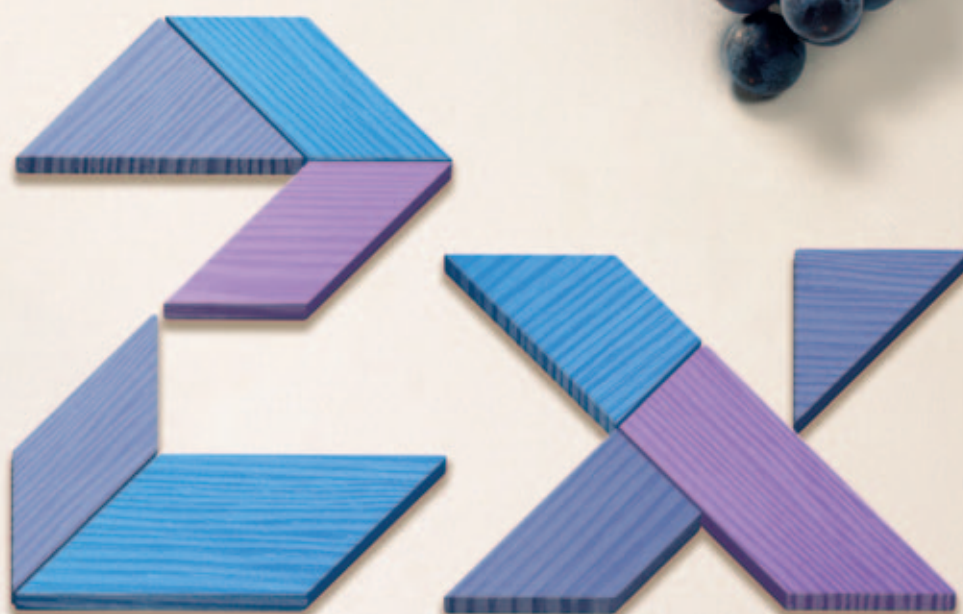
átutalás

.....
aláírás

A lap megrendelhető a megrendelőlap visszaküldésével a Magyar Mezőgazdaság Kft., 1141 Budapest, Mirtusz u. 2. címre, vagy a hírportálunkon a <http://magyarmezogazdasag.hu/lapcsoport> weboldalon. A Magyar Mezőgazdaság Kft. az adatok gyűjtésekor, feldolgozásakor a 2011. évi CXII. törvény alapján jár el.

Sercadis®

Kétszer virágzás végéig
és egyszer sem lesz gondja
a lisztharmattal.

 BASF

We create chemistry

 DEFENSO
MEGELŐZÉS ÉS VÉDELEM

A defenso.hu-n pontos tájékoztatást kaphat
a permetezések időpontjával kapcsolatban.

www.agro.basf.hu

 BASF Mezőgazdasági megoldások

A növényvédő szereket biztonságosan kell használni.
Használat előtt mindig olvassa el a címkét és a használati útmutatót.
II. forgalmazási kategóriás termék.